

DIPLOMADOLGOZAT

Nagy Bernadett Enikő

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

**Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti
Intézet**

TÁJÉPÍTÉSZ MÉRNÖKI MESTERKÉPZÉSI SZAK

CINKOTAI RÉGI TEMETŐ ÚJRAHASZNOSÍTÁSÁNAK TERVE

Belső konzulens: Dr. Gecséné Dr. Tar Imola
egyetemi docens

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Tájépítészeti,
Településtervezési és
Díszkertészeti Intézet/
Kertművészeti és
Kertépítészeti Tanszék

Külső konzulens:

Készítette: Nagy Bernadett Enikő

Budapest

2023

NYILATKOZAT

Nagy Bernadett Enikő (név) (hallgató Neptun azonosítója: QFDJ2R) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a diplomadolgozatot¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A diplomadolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

Kelt: 2023. év november hó 4. nap

belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.

NYILATKOZAT

a diplomadolgozat¹ nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Nagy Bernadett Enikő
A Hallgató Neptun kódja: QFDJ2R
A dolgozat címe: Cinkotai régi temető újrahasznosításának terve
A megjelenés éve: 2023
A konzulens intézetének neve: Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Kertművészeti és Kertépítészeti Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott diplomadolgozat² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után

nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2023 év 11 hó 05 nap

Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	4
1.1. Témaválasztás indoklása	4
1.2. Célkitűzés.....	4
1.3. Módszertan.....	5
2. Tervezési terület elhelyezkedése	6
3. Történet	8
3.1. Cinkota kialakulásának története.....	8
3.2. Temető története.....	15
3.3. Cinkotai evangélikus templom története.....	20
4. Katolikus és protestáns temető jellemzői	21
5. Tervezési terület környezetének vizsgálata.....	21
6. Tervezési terület jelenlegi hasznosítása	22
7. Tervezési terület jelenlegi szabályozása.....	23
8. Tervi előzmények.....	31
9. Tervezési terület jelenlegi állapota.....	31
9.1. Tervezési terület domborzata és vízrajza	31
9.2. Tervezési terület benapozottsága.....	32
9.3. Növény- és állatvilág.....	33
9.4. Művi elemek.....	36
9.5. Jelenlegi zöldfelületi aránya.....	38
9.6. Közművesítettség	38
10. Értékelés	39
11. Tervi munkarész.....	40
11.1. Emlékerdő fogalma	40
11.2. Magyar és külföldi példa emlékerdő kialakításra.....	40
11.3. Kertépítészeti koncepció	42
11.4. Tervek szöveges ismertetése	49
12. Összefoglalás.....	55
Forrásjegyzék	57
Irodalomjegyzék.....	57
Internetes források.....	59
Rendeletek, jogszabályok és tervek	59
Melléklet	60

Ábrajegyzék

1. ábra: XVI. kerület városrészei (saját ábra).....	6
2. ábra: Tervezési terület elhelyezkedése és megközelíthetősége (saját ábra)	7
3. ábra: Első katonai felmérés (1783) (forrás: maps.arcanum.com/hu, saját ábra)	10
4. ábra: 1784-ben keletkezett úrbéri térkép részlete (Forrás: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára)	11
5. ábra: Második katonai térkép (1861) (forrás: maps.arcanum.com/hu, saját ábra)	12
6. ábra: Harmadik katonai felmérés 1:25000 méretarányú térképe (1882) (forrás: maps.arcanum.com/hu, saját ábra)	13
7. ábra: 1941-es katonai térkép (forrás: maps.arcanum.com/hu, saját ábra)	14
8. ábra: 2021-es ortofotó Cinkota városrészt ábrázolja (forrás: XVI. kerület térinformatikai rendszere, saját ábra).....	15
9. -10. ábra: Tabódy Ida egykori kovácsoltvas sírkeresztje (bal) és 2009-ben állított síremléke (jobb) (Forrás: Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ)	17
11. ábra: Áttekintőtérképe a Kókai-cég kiadásában megjelenő várostérképekről. Budapest és Sashalom, Mátyásföld, Cinkota közlekedési térkép részlete (forrás: Hadtörténeti Intézet és Múzeum)	18
12. ábra: Cinkota Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei nagyközség átnézeti térképének részlete (1950) (forrás: Budapest Főváros Levéltára)	18
13. -15. ábra: Temető növényzetének változása (forrás: 1963-as (bal), 1984-es (közép) és 2021-es (jobb) légifelvétel)	19
16. ábra: Tervezési terület 1 km-es környezeti vizsgálata (saját ábra).....	22
17. ábra: Cinkotai régi temető és környezetének tulajdonviszonyai (saját ábra, alaptérkép: XVI. kerület önkormányzata).....	24
18. ábra: Budapest Főváros Településszerkezeti Terve (részlet)	28
19. ábra: Kerület építési szabályzat szabályozási terve (részlet).....	30
20. -21. ábra: Tervezési terület domborzati (bal) és talajvízszint mélysége a felszín alatti (jobb) térképe (https://map.mbfisz.gov.hu/tvz/).....	32
22. -23. ábra: Terület benapozottsága déli (bal) és délutáni (jobb) időszakban	32
24. ábra: Tervezett fő funkciók és útvonalak (saját ábra)	46

Tervjegyzék

K-01	Meglévő állapot helyszínrajza	M=1:500
K-02	Kertépítészeti terv	M=1:500
K-03	Tereprendezési és vízelvezetési terv	M=1:500
K-04	Fakivágási és favédelmi terv	M=1:500
K-05	Zöldfelületi idomterv	M=1:500
K-06	Bontási terv	M=1:500
M-01	A-A Tércsmetszet	M=1:250
KR-01	Kiemelt részterület kertépítészeti terve	M=1:250
KR-02	Növénykiültetési terv I.	M=1:250
KR-03	Növénykiültetési terv II.	M=1:250
KR-04	Évelőkiültetési terv I.	M=1:50
KR-05	Évelőkiültetési terv II.	M=1:50

Részlettervek

R-01	Részletrajz - Burkolatok	M=1:25
R-02	Részletrajz – Vízarchitektúra	M=1:25
R-03	Részletrajz – Urnafal I.	M=1:50
R-04	Részletrajz – Urnafal II.	M=1:50
R-05	Részletrajz – Urnafal III.	M=1:50
R-06	Részletrajz – Pergola	M=1:50
R-07	Részletrajz – Emlékfal	M=1:20
R-08	Részletrajz – Kerítés és kapu	M=1:200, 1:25

1. Bevezetés

1.1. Témaválasztás indoklása

Az elmúlt években kezdett el különösebben érdekelni a temetők és azok szerepe a tájépítészetben. Az temetők iránti érdeklődésem egy korábbi élményemhez köthető. Egyik évben Mindenszentek napja alkalmából anyukámmal és a nagymamámmal ellátogattunk a nagymamám szülőfalujába és a falu határában lévő temetőkbe, ahol rokonaink nyugszanak. A két élsővénnyel körbevett temető viszonylag közel volt egymáshoz mégis teljesen más hangulatuk volt. A kisebb temetőbe már nem temetkeztek, egy-egy régi porcelán fotóval díszített sírt, kovácsoltvas keresztek és fakeresztek láttunk. A nagyobb kierjedésű temetőben főként teljes felületükön kővel borított sírok voltak, geometrikus kialakítású, soros temetkezés jellemezte.

Egykor a temetők a település mindennapi részei voltak: temetkezés mellett, találkozóhelyül szolgáltak, átjárást biztosítottak egyik helyről a másikra. Manapság a temetők elsősorban kegyeleti funkcióval rendelkeznek, a települési zöldfelületi rendszer részei. A környező beépítések növekedésével nőtt a rekreációs szerepük is. A temetőkbe látogatva elgondolkoztam miként lehetne a működésen kívüli temetőket jobban kihasználni, funkciókkal ellátni és beilleszteni mindennapjainkba.

Diplomatémámnak egy működésen kívüli budapesti temetőt választottam. A mára beerdősült cinkotai régi temetőt idővel a városi szövet körbevette, az evangélikus templom mellett lakóterületek is határolják. Az itt lakók máig keresztülhaladnak rajta, buszmegállók, egyéb közlekedési eszközök megállóinak egyszerűbb megközelíthetősége végett.

1.2. Célkitűzés

A diplomamunka készítése során célom Cinkota és a cinkotai régi temető kialakulásának, történetének megismerése, részletes vizsgálata. Röviden ismertetem a hasznosítását, jelenlegi szabályozását. Célom a tervezési terület jelenlegi állapotának részletes vizsgálata, felmérése. Felmérem a temető és az evangélikus templom növény-, és állatvilágát, művi értékek – utak, kerítés, síremlékek, építmények – állapotát. A vizsgálat során megállapított adatok alapján értékelést készítek. Továbbá célom újrahazsnosítási terv készítése.

1.3. Módszertan

Cinkota fejlődéstörténetét a Hadtörténeti Intézet és Múzeum Hadtörténeti Térképtárában őrzött katonai térképek, birtoktérképek, légifelvételek, a Kertváros Helytörténeti és Emlékezeti Központ kiadványai, szakmai publikációk, cikkek és egyéb dokumentumok alapján mutattam be. A régi temető történetére vonatkozóan igen kevés adat állt rendelkezésemre. A katonai felmérések, és birtoktérképek léptéküknél fogva részletesen nem ábrázolják a temetőt. Az 1963-as évektől kezdődően több légifotó is rendelkezésemre állt, amiről információkhoz juthattam a temető elrendezését illetően. A légi felvételeket a www.fentrol.hu internetes oldal közli.

A tervezési terület jelenlegi állapotának vizsgálata elsősorban helyszíni bejárás során gyűjtött felmérésekre épült. Felmértem a terület gyep-, cserje- és lombkoronaszinten található fajait. A növényzet felmérését részletesebben a 9.3 fejezetben ismertettem. Felmértem a temető közlekedési nyomvonalát, és a templom megközelítésére szolgáló útvonalat. Felmértem a tervezési terület művi elemeit és azok állapotát. A cinkotai öreg temetőnek nincs temető katasztere, nem maradt fenn nyilvántartás. A síremlékeknél a látogatott sírokat mértem fel. Látogatott síremléknek vettem azon sírhelyeket, melyeknél mécsesek, virágok vannak kihelyezve, valamint azokat melyek gondozottnak tűnnek.

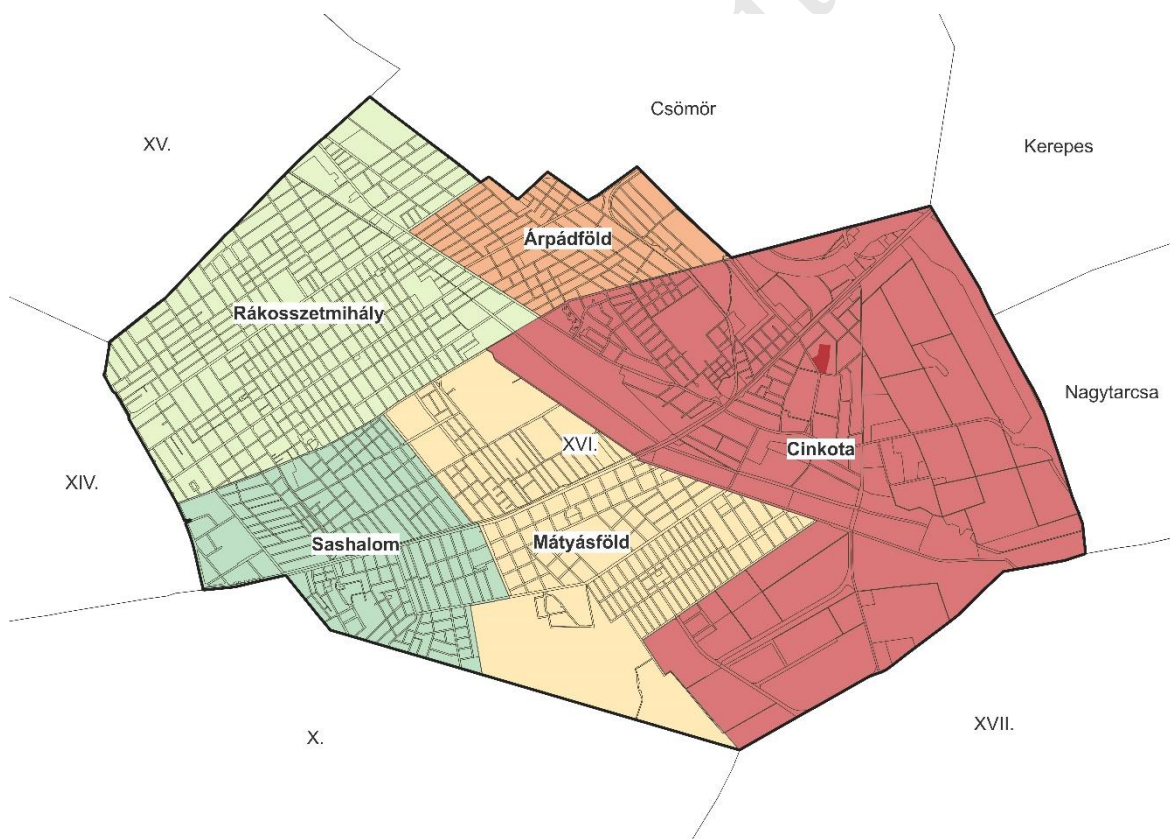
Továbbá megvizsgáltam a környező lakóterületek temetővel való kapcsolatát, a temető jelenlegi hasznosítását.

Jogszabályokkal, egyéb szabályozásokkal összhangban újrahhasznosítási tervet készítettem.

2. Tervezési terület elhelyezkedése

Cinkota egykori önálló település, ma Budapest XVI. kerületéhez tartozik. A főváros XVI. kerülete a pesti oldal keleti részén található. Északon Csömör, északkeleten Kistarcsa, keleten Nagytarcsa, délkeletről nyugatra sorban a XVII., a X., a XIV. és a XV. kerületek határolják. Mára a XVI. kerület szinte teljesen összenőtt Csömör és Kistarcsa szomszédos településekkel, valamint a többi kerülettel. A kerület a fővároshoz csatolásával öt történeti településből jött létre: Cinkota, Mátyásföld, Sashalom, Rákosszentmihály és Árpádföld.

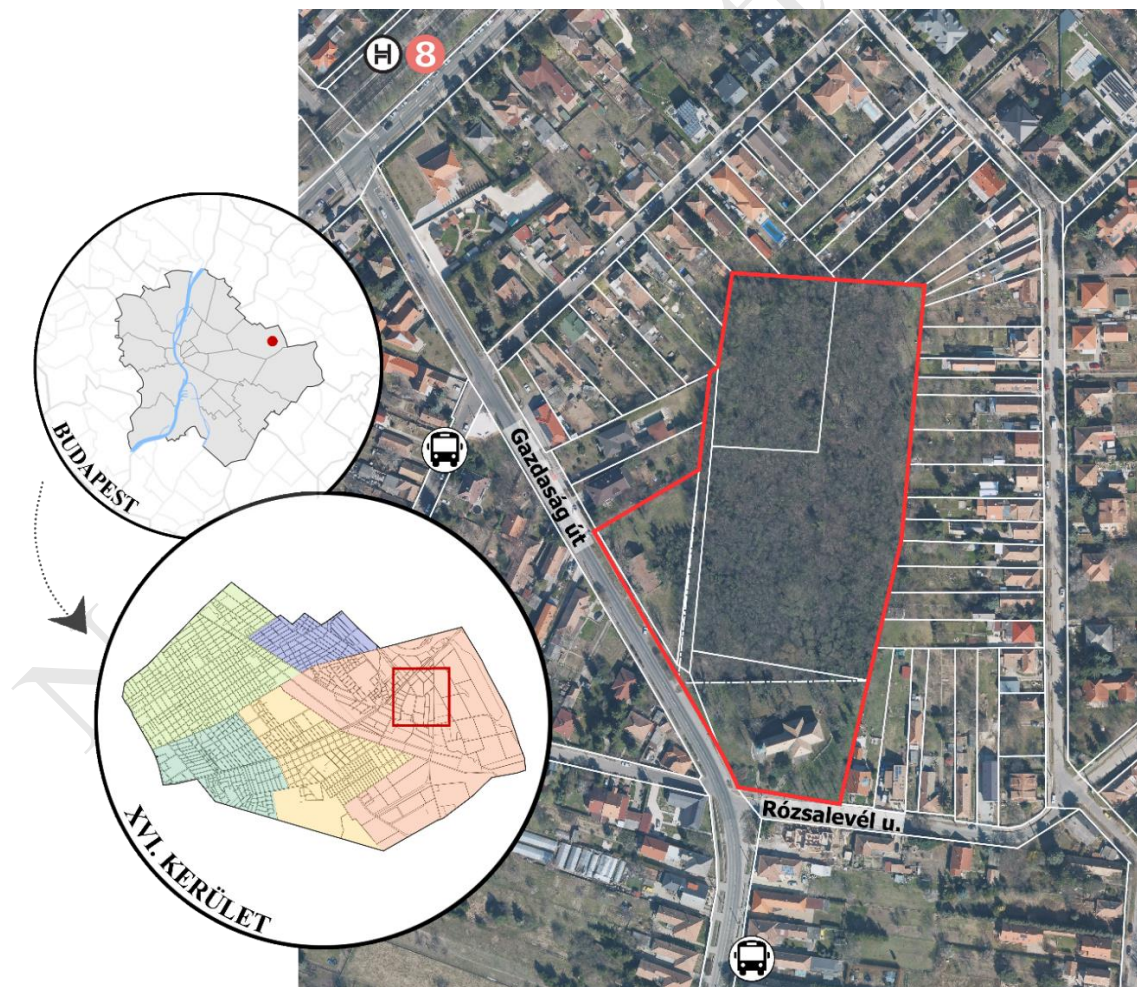
A XVI. kerület területe 33,52 km², melyből Cinkota területe mintegy 13 km²-t foglal magába. Ezzel a legnagyobb területű városrész a kerületben. Északról keletre sorban Csömör, Kistarcsa, Nagytarcsa, és a XVII. kerület határolja. A városrészek közül nyugatról Mátyásföld, északnyugatról Rákosszentmihály és Árpádföld határolja. A jellemzően kertvárosias beépítésű lakóterületeit a Szilas-patak és környezete, a Budapesti út és az M0-ás autópályát választja el a környező települések és városrészek beépített területeitől.

1. ábra: XVI. kerület városrészei (saját ábra)

A cinkotai régi temető a kerület belterületén található, területe 2,01 ha. A temetőt elsősorban kertvárosias lakóterületek veszik körbe, valamint déli irányból egy evangélikus templom és annak a környezete. A lezárt temető bejárata a Gazdaság út felől közelíthető meg. Diplomamunkám során a tervezési terület a régi temetőtől délre lévő evangélikus templom és kertjével, valamint nyugatról a jelenleg parkolóként funkcionáló háromszögletű területtel egészül ki. A tervezési terület teljes területe 2,6 ha. A parkolóként funkcionáló terület szintén a Gazdaság út felől, míg a templom a Rózsalevél utcából közelíthető meg.

Budapest irányából Cinkotát és azon belül a tervezési területet a H8-as HÉV-vel vagy a 45-ös busszal a legegyszerűbb megközelíteni. A HÉV esetében az Ilonatelep H megállójából, a 45-ös busz esetében pedig a Rózsalevél utca, vagy pedig az Ilonatelep H (Georgina utca) nevű megállókból lehet rövid gyaloglással eljutni a temetőhöz. Gépjárművel a Cinkota városrészen keresztül haladó, a HÉV vonalával párhuzamos Szabadszíki úton közlekedve lehet megközelíteni.

2. ábra: Tervezési terület elhelyezkedése és megközelíthetősége (saját ábra)

3. Történet

3.1. Cinkota kialakulásának története

Cinkota területe hosszú idők óta lakott volt. Régészeti kutatások, feltárások alapján a leletek arról tanúskodnak, hogy a korai kőkortól élnek emberek Cinkota környékén. Jelentős rézkori, a Badeni kultúrához kapcsolódó emléket találtak Cinkotától 8 km-re, Pécelen. A korai vaskor időszakából került elő a cinkotai határban - mai Sashalom területén - talált urnasír, melyeket kövekből összerakott gyűrű vett körül. Az i.e. VI. században keleti lovas nép, a szkíták jelentek meg a Duna-Tisza közén, kiknek elsődleges foglalkozása a lótarás volt. Csak szórványos anyag bizonyítja felbukkanásukat Cinkota környékén, ennek következtében feltételezhető, hogy átvonultak a vidéken. Ilyen nyomok voltak a Csömörön talált sírok maradványai is (Int-01).

Időszámításunk kezdetén a rómaiak hódításai során elfoglalták a Dunántúlt és Pannónia néven birodalmukhoz csatolták a területet. Ebben az időszakban a Dunától keletre fekvő területeket, így Cinkota területét is barbár törzsek – szarmaták - szállták meg. Ezek a törzsek még a későbbi századokban sem tudtak letelepedni (Int-01).

A III. századtól kezdődő népvándorlás korában a keletről nyugatra vonuló népcsoportok érintették, haladtak át Cinkota területén. Hosszabb ideig avarok éltek a területen. Letelepedésükkor felhagytak a nomád állattartással és áttértek a földművelésre. Uralmuk ideje alatt szláv lakosság települt be, majd az avar birodalom meggyengülésekor a szláv nép megindult az államszervezés útján (Int-01, Int-02).

A legrégebbi írásos emlék, amely Cinkotát említi a Képes Krónikában található. Az 1074-es mogyoródi csatát írja le, melynek végső kimenetele Cinkotán volt. A település épületcsoportját kisebb erődítménnyel vették körbe. A leírás szerint a terület „zyngota major” néven szerepel. A krónika leírása alapján Cinkotának, mint nagy kiterjedésű szabad királyi birtoknak a határa a mai Rákospatakig húzódott el. A mai régi temető mellett lévő evangélikus templom régészeti feltárása során megállapították, hogy az eredeti kör alakú templomot a XI. század végén, XII. század elején építették. Erődítés jellegű kerítőfalai környezetében sírok vagy temető nem került elő. A templom léte bizonyítja, hogy már ebben az időszakban élt itt kisebb keresztény közösség (LANTOS 2007, LANTOS -SZÉMAN 2014, IRÁSNÉ 1975, IRÁSNÉ 1983, Int-01, Int-03).

A tatárjárást követően a település jelentős földesúri központtá vált. IV. Béla király Cinkotát 1259-ben a Nyulak-szigeti domonkos rendi apácának ajándékozta. Az oklevélben a területet „terra Scyngata” néven említik. A királytól kapott támogatásokkal az apácák jelentősen meghatározták a terület szerkezetét, gazdasági és társadalmi fejlődését. 1265-ben a faluhoz csatolták a Pesthez tartozó Kőér földet (LANTOS 2009, Int-01, Int-03). A 14. századra Cinkota gazdasága fejlődésnek indult. A telkeken élő jobbágyok terményük egy részét az apácának adták, a fennmaradó felesleget pedig iparcikként értékesítették.

A török hódoltság idején az apácák elhagyták Cinkotát és többé nem tértek vissza. Cinkota területeit 1606-ban, az akkori uralkodó ajándékozta el az őt szolgáló II. Beniczky Ferenc vitéznek, későbbi váci várkapitánynak. A hódoltság alatt a falu szinte mindvégig lakott volt. A település az 1690-es években néptelenedett el. Az akkori földesúrnak, IV. Beniczky Tamásnak köszönhetően a település elsősorban felvidéki, evangélikus vallású tótokkal települt be. A település a következő években az alacsony úrbéri tehernek köszönhetően újból fejlődésnek indult. A török megszállás alatt romossá vált templomot is újból használatba vették. Az 1730-as években IX. Beniczky Tamás egy kastélyt, majd a kastéllyal szemben 1747-ben egy katolikus templomot építtetett (LANTOS 2009).

Az 1768-ban Cinkotáról készült birtoktérképen ábrázolják először a birtokokat, és a 1784-es birtoktérképen a birtokosok neveit (1-2. Melléklet). A birtoktérképeken és az 1783-as első katonai térképről készült saját ábrán jól látható az akkori falu településszerkezete az egymásra merőleges utcákkal, melyek megegyeznek a mai Batthyány Ilona utcával és a Vidámvásár utcával. A falu végében van az evangélikus templom, az utca közepén a katolikus templom és vele szemben a Beniczky kastély. Az utcában lakó jobbágyok házaikhoz kertek kapcsolódnak. A falutól északnyugatra van az országút. A katonai térképen az út mentén jelölve van egy kő kereszt, valamint egy fogadó. Az országúttól nyugatra két nagyobb egybefüggő szőlő terület van. A patak mentén két malom áll, továbbá a patakot egy helyen tóvá duzzasztották. A falutól délre jól látható a határfa jelölése. A Pest és környékének 1775-ös áttekintő térképén ábrázolt falu déli részén kevesebb házat jelöltek, mint ami az első katonai térképen látható (3. és 6. Melléklet).

3. ábra: Első katonai felmérés (1783) (forrás: maps.arcanum.com/hu, saját ábra)

Egy 1784-ben keletkezett úrbéri térképen a templom mellett ábrázolva volt egy temető, melyet latinul „Coemeter.” felirattal jelöltek. Ugyanakkor egy 1768-ban készült Beniczky család birtoktérképén Cinkotáról, az 1783-as első katonai felmérés térképén és az 1810-1820-ban készült Pest és Buda és környékének katonai célú várostérképén a templom mellett lévő temető még nem volt ábrázolva (1., 4. és 6. Melléklet). Az adott térképekből azt lehet feltételezni, hogy az úrbéri térképen ábrázolt temető nem egyezik meg a diplomamunkám során vizsgált cinkotai öreg temetővel.

5. ábra: Második katonai térkép (1861) (forrás: maps.arcanum.com/hu, saját ábra)

A későbbi filoxéra járvány után csökkent a szőlőtelepítés mérete. Ebben az időszakban jelentős fejlődésnek indult a főváros, egyre többen vállaltak munkát Budapesten. Szükségessé vált egy új közlekedési vonal kiépítése, ezért a Budapesti Helyiérdekű Vasút Rt., később BHÉV első vonalát 1888-ban nyitották meg a Keleti pályaudvar és Cinkota között. A XIX. század végén Cinkota földesura Beniczky Gábor volt, könnyelmű gazdálkodásának köszönhetően fokozatosan eladósodott. Birtokának felparcellázásával jött létre Mátyásföld, majd később Sashalom is (Int-01, Int-03).

A III. katonai felmérésen megfigyelhető a szőlőterületek csökkenése. A településen kialakítottak egy izraelita temetőt, szemben a régi cinkotai temetővel. Az 1888-ban megnyitott vasút vonalának megállóját a III. katonai felmérés 1:75000 méretarányú térképén ábrázolták (8-9. Melléklet).

6. ábra: Harmadik katonai felmérés 1:25000 méretarányú térképe (1882) (forrás: maps.arcanum.com/hu, saját ábra)

Az 1900-as évek elején Beniczky Gábor felesége, gróf Batthyány Ilona a helyi adottságokat kihasználva sóderbányákat nyitattott és téglagyárat építtetett. Az 1800-as évek végén a templom melletti temető kezdett betelni, ezért gróf Batthyány Ilona birtokaiból területet adományozott a lakóknak, hogy új temetőt nyithassanak. A BHÉV vonalát egészen Gödöllőig kiépítették, a vonala megegyezik a mai HÉV vonalával. 1928-ban épült meg a régi iszapos tó helyén a strandfürdő (LANTOS 2011).

Az 1941-es katonai térképen megtalálhatók többek közt a vasút állomásai és a belterület határában lévő új temető. Az evangélikus templom mellett lévő temető környezete beépült. A vasúttól északra lévő területek is elkezdtek beépülni, valamint egy gőzerőmű is működött. A kialakult Mátyásföld és Sashalom területszettek jelentősen beépültek, egészen a Szilas-patak vizenyős területéig. A patak mentén vízerőmű működött, az eddigi térképeken jelölt felső vízimalom megszűnt (10. Melléklet).

7. ábra: 1941-es katonai térkép (forrás: maps.arcanum.com/hu, saját ábra)

A négy nagyközséget (Cinkota, Mátyásföld, Rákosszentmihály és Sashalom) 1950. január 1-jén az 1949. évi XXVI. törvénnyel Budapesthez csatolták, mint a XVI. kerület része (Int-02). A Szabadföld úttól északnyugatra, a Csobaj utca melletti területeken egészen 1970-ig bányásztak. A régi bánya helyett újabb, nagyobb bányát nyitottak (Int-04). A területek a bányától északnyugatra még nem épültek be. A városrész keleti részén nagyobb ipari területek alakultak ki. A Naplás-tó a Budapest Főváros Tanácsa Végrehajtó Bizottsága üléseinek jegyzőkönyvei szerint 1975-76-ban jött létre.

Mára a városrész a bányától északnyugatra, nyugatra lévő területeinek nagy része is beépült. A 2021-es ortofotón is megfigyelhető a beépítés növekedése. A település határában látható a markánsan megjelenő M0-s autópályát, mely már 2009-ben elkészült. A Szilas-patak duzzasztásával jött létre a Naplás-tó, Budapest legnagyobb kiterjedésű állóvíze. A tó 1997 óta természetvédelmi terület. A tó melletti erdőterület már az 1800-as években kezdett el kialakulni. Jelenlegi állapotában az erdő háromszög alakú területét utak határolják. Az erdőtől délnyugatra nagyrészt szántóföldek vannak, de iparterületek is megjelentek. Az 1800-as évek végén létrejött új temető a mai napig működik.

8. ábra: 2021-es ortofotó Cinkota városrészt ábrázolja (forrás: XVI. kerület térinformatikai rendszere, saját ábra)

3.2. Temető története

Az Árpád kori alapokra épült, mai evangélikus templom mellett található cinkotai öreg temető kialakulásáról nincsenek pontos adatok, azonban a temetőben található sírok közül a legkorábbiak az 1800-as évek elejéről származnak.

1861-es második katonai felmérés térképén és az 1882-es harmadik katonai felmérés térképén a temetőt a templomtól északra ábrázolták. A térképek szerint ekkor még a temetőt keleti, északi és nyugati oldalról legelő határolta (7.-9. Melléklet). Feltételezhető, hogy a temető keletkezése előttről is voltak sírok a területen, melyeket az 1784-ben keletkezett úrbéri térképen ábrázolt, latinul „Coemeter.” felirattal jelölt temetőből hozhattak át.

Az öreg temető legrégebbi síremléke az 1825-ben elhunyt Gregorio Carolo Molnár cinkotai egykori evangélikus lelkész sírja. A latin feliratos márvány síremléket gyászoló felesége állíttatta (BENEDEK 2001, 36. Melléklet).

Másik régebbi síremlék Lincényi József, „Cinkota félévszázados néptanító” és családjának sírja, mely 1832-ből származik (BENEDEK 2001, LANTOS -SZÉMAN 2014, 37. Melléklet).

Az 1784-es Szalay és Petrus féle úrbéri térképen felsorolták az akkori birtokosok neveit. A névsorban találhatók olyan családnevek, melyek leszármazottjait szintén a temetőben helyezték nyugalomra. A temetőben megtalálhatók többek közt a Szlauko, Lauko, Bátovszki családnevek. Több sírt porcelánfotóval díszítettek, azonban ezek többségét lefeszítették, kikoptak.

A Beniczky család egyik legrégebbi felső-magyarországi nemesi család, akik a falu hűbérurai voltak a hűbériség megszűnéséig. A temetőben helyezték nyugalomra a család több tagját, köztük Beniczky Ádámot 1843-ban és később feleségét, székhelyi Majláth Theresia-t. Neveik íves záródású kőkeretben vésett feliratos kőtáblán állnak. A síremléket 2019-ben vették fel a Budapest XVI. kerületi építészei örökség értéktárába (BENEDEK 2001, LANTOS -SZÉMAN 2014, 38. Melléklet).

Egy sírban nyugszik Beniczky Ádám fia, Beniczky Ödön, valamint két gyermeke Beniczky Margit és Beniczky Gábor. Beniczky Gábor volt a Beniczky birtok utolsó földesura. A síremléket 1874-ben állították, kereszt díszíti (BENEDEK 2001, LANTOS -SZÉMAN 2014, 39. Melléklet).

A cinkotai asszonyírtó néven ismerté vált Kiss Béla áldozatainak nyughelye is egykor az öregtemetőben volt. Kiss Béla házasság céljából találkozott a nővel, majd megölte őket és elvette pénzüket. A meggyilkolt nők holttesteit lezárt bádogdobozokban találták meg. A hét áldozatot – Varga Katalin, Peschadik Júlia, Tóth Mária, egy ismeretlen, Tóth Margit, Kukán Katalin és Handler Mária – 1916. májusában helyezték nyugalomra. Tóth Margitot külön temették el díszes koporsóban (BENEDEK 2001).

A temetőben helyezték nyugalomra egykor Petőfi Sándor rokonait: nagybátyját, Hrúz Ádámot és nagyapját, Hrúz Jánost.

A temető fő ösvényének végén, a temető hátsó részében állt egy kopjafa. A kopjafát egy élő fa törzséből faragták a helyszínen, úgy, hogy a fa gyökerei még mindig a földbe kapaszkodnak (BENEDEK 2001).

Tabódy Ida tanítónőként és tanárnőként dolgozott. 1905-ben került a pozsonyi állami tanítónőképzőbe, majd az első világháború kitörésekor ő lett az intézmény igazgatója. 1919-ben Pozsonyba vonuló csehek az intézetet akarták legelsőik között elfoglalni, ezért Tabódy Ida új helyet keresett, ahol folytathatja a tanítónőképzést. A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesület cinkotai épületét kapta meg. Az intézmény élén végzett munkájáért és közéleti tevékenységéért hálából Cinkota díszpolgárává választották. A temetőben lévő mai síremléket 2009-ben állították, miután az eredeti kovácsoltvas sírkeresztjét ellopták. A díszes sírkeresztjén látható volt neve és halála dátuma: Tabódy Ida 1943 III 29 (LANTOS - SZÉMAN 2014, LANTOS -SZÉMAN 2015).

9. -10. ábra: Tabódy Ida egykori kovácsoltvas sírkeresztje (bal) és 2009-ben állított síremléke (jobb) (Forrás: Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ)

Feljegyzések alapján 1887. február 23.-án alakult meg Cinkota első társadalmi egyesülete, melynek célja, hogy egy tag halála esetén a temetésen az egyesületből 15 fő jelen legyen és a családot 40 forinttal támogatják. Az egyesület elnöke Jezsovics Pál evangélikus lelkész volt. Nők és férfiak egyaránt tagjai lehettek az egyesületnek társadalmi helyzetüktől, vallásuktól függetlenül. Tagságból való kizárást vont maga után, ha a tagok nem fizették be a tagdíjat, vagy erkölcstelen életmódot éltek (BENEDEK 2001).

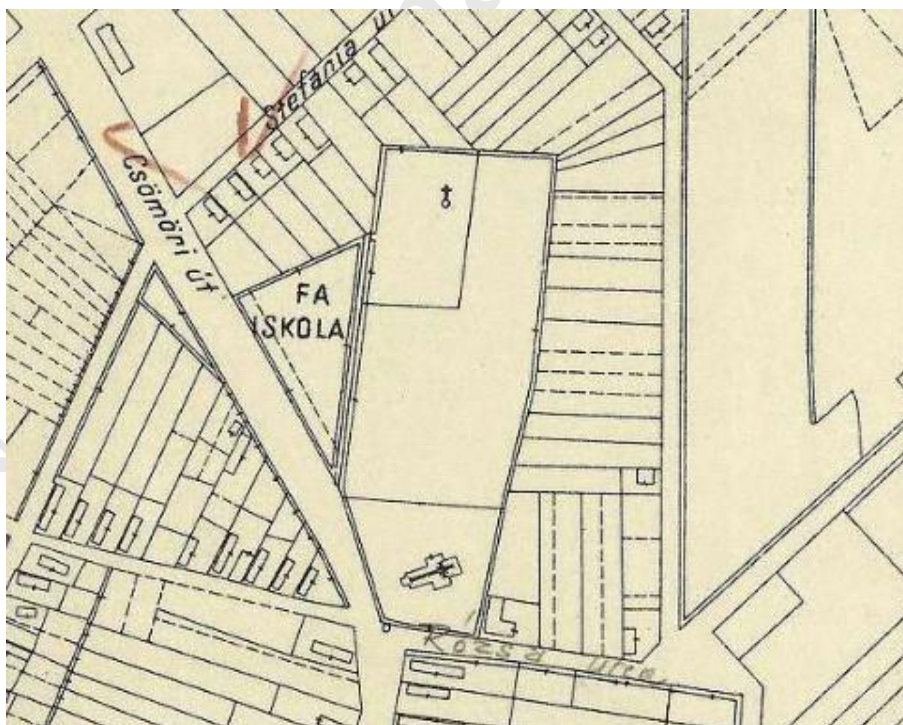
Az 1800-as évek végén a régi temető kezdett megtelni, ezért gróf Batthyány Ilona temetkezés céljára új területet adományozott a belterület határában.

Az 1940-es térkép alapján mely Sashalom, Cinkota és Mátyásföld területét ábrázolja, látható a temető környékén kialakult utcahálózat és a temető körüli beépítettség. A térképen ábrázolták a temetőben lévő fő útvonalakat. Az útvonal összekapcsolta a temető területét a templommal.

11. ábra: Áttekintőtérképe a Kókai-cég kiadásában megjelenő várostérképekről. Budapest és Sashalom, Mátyásföld, Cinkota közlekedési térkép részlete (forrás: Hadtörténeti Intézet és Múzeum)

A Cinkotán megalakult első társadalmi egyesület 1945-ben oszlott fel. Az öregtemetőben ma is megtalálható az 1949-ben állított kőkereszt a megfeszített Krisztussal, melyet az első világháborús honvédsírok mellé helyeztek (BENEDEK 2001, 41. Melléklet). A keresztet az alábbi 1950-ben készült térképen is ábrázolták.

12. ábra: Cinkota Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei nagyközség átnézeti térképének részlete (1950) (forrás: Budapest Főváros Levéltára)

1950-ben, Cinkota fővároshoz való csatlakozását követően, mint a XVI. kerület városrésze, a kisebb temetőket, így a cinkotai öreg temetőt is bezárták.

Az 1968-ban készült légifelvétel lombtalan állapotban ábrázolja a temető területét és annak környékét. A légifotón megfigyelhető a temető egykori úthálózata. A főút vonal a templom területének kapujától vezet északi irányban, valamint a telekhatár mentén a keresztény és az evangélikus temető rész között. A felvételen látható, hogy a temető nagyrésze betelt, nem sok hely maradt új sírok létesítésére. A fej-láb melletti elhelyezkedés volt jellemző, sorokban. A sírok fejrészének többsége az északi részen van, azonban a temető katolikus részén a fej keleti irányban van (12. Melléklet).

A mára beerdősült temető növényzetének változásait több légifelvételen keresztül vizsgáltam. A temető lezárását követően kis idővel már elkezdődött a szukcesszió. Az 1963-as és 1968-as légifelvételen már jelentős volt a lombkorona borítottság. Jellemző volt, hogy a fák a sírok között helyezkedtek el, nem pedig az úthálózat mentén. Az 1984-es légifelvételen már szinte a temető egész területét fák borították. Az 1900-as évek végén a temetőt Blatniczky János evangélikus lelkész felhívására takarították ki (BENEDEK 2001). A növényzet jelenlegi állapotát ábrázolja a 2021-es ortofotó, mely nem mutat nagy eltérést az 1984-es állapotoktól (11.-17. Melléklet).

13. -15. ábra: Temető növényzetének változása (forrás: 1963-as (bal), 1984-es (közép) és 2021-es (jobb) légifelvétel)

3.3. Cinkotai evangélikus templom története

Az eredeti templomot a XI. század végén, XII. század elején építették. Az 1973-ban dr. Irásné Melis Katalin által vezetett régészeti feltáráson a templom belsejében feltárták a korai Árpád-kori szentélyt. Alapfala 160 cm, a szabályos félkör alakú fal belső átmérője 3,8 m volt. Feltételezésük szerint eredetileg kerek templom volt, melyet a XII. század végén alakítottak át. A feltárás során több középkori építmény maradványai is előkerültek. A templom XII. századi hajófala alatt emberi maradványokat is találtak, azonban a templom környezetében az említetteken kívül nem találtak több sírt. A kutatás során a déli hajófalon befalazott ablakok és egy kapu került elő. A templomot kerítőfal vette körül északi és nyugati oldalról (IRÁSNÉ 1975, IRÁSNÉ 1983, 18.-21. Melléklet).

A XIV. századi építkezések során gótikus stílus jegyeivel látták el. A bejárat elé gótikus tornyot emeltek északi és déli kapukkal. Az építkezések során nagyobb tereprendezésre is sor került. A domb nyugati oldalát lankásabbra alakították, elhordták más épületek maradványait (IRÁSNÉ 1975, IRÁSNÉ 1983).

A XVIII. század elején betelepített evangélikus tótok vették használatba a templomot. 1775-76-ban Hacker József és Jung József tervei alapján kereszthajóval bővítették ki a templomot, ezzel kialakítva jelenlegi alakját (IRÁSNÉ 1975, IRÁSNÉ 1983, 22. Melléklet).

1874-ben felújították az épület belsejét, fásították az épület környezetét (Int-06).

1929-ben az eredeti gótikus toronysüveget hagymakupolára cserélték. (IRÁSNÉ 1975, IRÁSNÉ 1983, 23. Melléklet)

A templom körül sűrű faállomány volt. A templomkert növényállománya az 1963-as, 1968-as, 1984-es légifelvételeket megvizsgálva megállapítható, hogy nem sokban változott (11.-15. Melléklet).

A templomkert északnyugati részén 1989-ben egy kis obeliszket állítottak Cinkota alapításának emlékére. Az emlékmű tábláján „Cinkota 9 évszázadának emlékére 1074-1989” felirat áll, felállítása Eöry Dénes pedagógus és helytörténész nevéhez fűződik. Az emlékmű körül kiskockakövel burkolták négyzet alakban a területet (Evangélikus Élet 1975) Az emlékmű mellett a fűbe három kisebb zászlótartó rudat helyeztek el.

A 2000-es években a templomtól délre és nyugatra lévő terület növényállományát ritkították, ezzel kedvező látványkapcsolatot létrehozva. 2007-ben a kerítőfal lépcsője mellett táblát állítottak a templom körül eltemetettek emlékére. A táblát a Cinkotai Evangélikus Egyház Község állította.

4. Katolikus és protestáns temető jellemzői

A keresztény temetkezésre sokáig jellemző volt, hogy a templomokba, templomok köré temetkeztek. Gyakran az elhunytakat több rétegben temették egymásra, ami miatt nőtt a fertőzések veszélye. Majd az 1545-63-as tridenti zsinat határozata szerint a templomokba kizárólag püspökök és a káptalan tagjai temetkezhetek. A templom körüli temető régi magyar elnevezése a cinterem volt, ami a coemeterium szóból eredt. A templomok és a temető helykijelölését elsősorban a védelmi szempontok határozták meg. Ha volt rá lehetőség dombra, magasabb pontra építkeztek, a templomot fallal vették körbe.

A protestantizmus kialakulásával megjelentek a protestáns templomok és temetők. Az egyházak átvették a régi katolikus templomokat, temetőket és átalakították azokat: kivették az oltárt, a szentek képeit és a díszeket. Vallásukban kevesebb szimbólum volt, emiatt sírjeleik, síremlékeik fő díszítő eleme a felirat lett. A keresztet nem használták sírjelként. A XVIII. század közepén rendeletben meghatározták, hogy a sírokat sorba kell elhelyezni.

Mind a katolikus, mind a protestáns temetőkben elkülönítették a halva született és a keresztleletlen gyermekek sírhelyeit. Abban az esetben amikor több községnek egy temetője volt, akkor az egyes egyházközségek a temetőn belül elhatárolták temetőrészeiket (GIGLER et al. 1972).

5. Tervezési terület környezetének vizsgálata

A tervezési terület 1 km-es körzetében jelentős szociális, kulturális, egyházi és oktatási funkciójú intézmény van. A Batthyány Ilona utcában található a Cinkotai Tájház és a Cinkotai Kultúrház. A körzetben található a Szent Mária Magdolna templom és a Cinkotai Baptista Gyülekezet épülete. Több óvoda, általános iskola és gimnázium is van a tervezési terület környezetében. A Batthyány Ilona utcai Szerb Antal Gimnázium épülete egykor

tanítónőképzőként működött Tabódy Ida vezetésével. A tervezési terület közvetlen és tágabb környezetében is dominál a kertvárosias beépítésű lakóterület.

Zöldfelületi ellátottság tekintetében az 1 km-es körzetben belül számos közhasználatú és közhasználat elől elzárt zöldfelület van. Jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények közül kiemelkedő zöldfelülettel rendelkezik a Szerb Antal Gimnázium. A tervezés területtől északkeletre található a jelenleg is működő, fásított Cinkotai új temető. Nagyobb kiterjedésű zöldfelületek is találhatóak a tervezési terület 1 km-es körzetében, melyeknek ökológiai szerepük mellett rekreációs funkciójuk is van. A tervezési területtől délre van a Zúgó-patak pihenőpark, a Szilas-patak mellett. Nyugatra található a Csobaj-bányató környezete és a Strand kert. A lakófunkciót betöltő kertvárosias lakóházakhoz szintén kapcsolódik zöldfelület.

16. ábra: Tervezési terület 1 km-es környezeti vizsgálata (saját ábra)

6. Tervezési terület jelenlegi hasznosítása

A mára beerdősült lezárt temetőt a mai napig felkeresik különféle szándékkal. Annak ellenére, hogy sok idő eltelt, néhány sírt még mindig látogatnak. A sírok látogatására a növényzettel beültetett, rendezett sírok és mécsesek utalnak. Március 15.-ei emlékezés alkalmából, már több mint 20 éve tisztelgő sétát szerveznek Cinkotán, melynek három állomása a cinkotai régi temetőben van. A séta során a temetőben megemlékeznek Tabódy Idáról, Beniczky Ádámról és Beniczky Ödönről. A sétát a Cinkotáért Közhasznú Egyesület

szervezi. Olykor vezetett temetősetát is tartanak, bemutatva az érdeklődők számára az itt nyugvó nevezetesebb személyek történetét. A temetőt időnként hétköznapi kikapcsolódás céljából is látogatják. A környező lakótelkek többsége kapuval rendelkezik, melyek összekapcsolják a telkeket a temetővel. A lakók alkalmanként sétálnak egyet a sírok között, melyet egyik bejárás során is megfigyeltem. A lakók a kapukat használva, a temetőn keresztülhaladva meg tudják közelíteni a busz és HÉV megállókat.

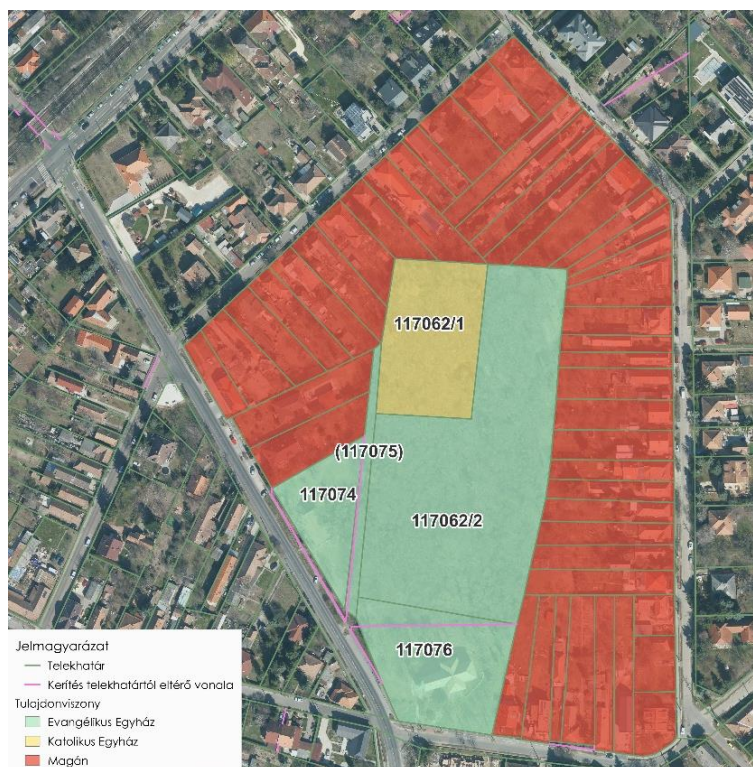
A temetőtől nyugatra lévő, kerítéssel elkerített háromszögletű terület kihasználatlan. Jelenleg a temetőbe és a templomba látogatók számára nyitották meg parkolásra.

Az evangélikus templomban rendszeresen tartanak különféle egyházi szertartásokat, például istentiszteleteket, keresztelést, házasságkötést. A cinkotai Evangélikus Egyház lelkésze elmondása szerint jelenleg nincs lehetőség az altemplomban urnákat elhelyezni. A templom kertjéből is van bejárata a temetőnek, azonban a kapu zárva van.

7. Tervezési terület jelenlegi szabályozása

A cinkotai régi temető a 117062/1 és 117062/2 helyrajzi számon fekszik, melynek tényleges összterülete 1,85 ha. A temető kerítésének vonala azonban déli részen a 117076 helyrajzi számú Evangélikus templom területén, valamint a nyugati oldalon a 117075 helyrajzi számú kivett közterületen vezet. A kerítés által határolt temető területe 2,01 ha. A parkolóként funkcionáló háromszögletű terület (hrsz.: 117074) kerítésének vonala a nyugati oldalon a 117030 helyrajzi számú közlekedési területen húzódik.

A kisebb 117062/1 helyrajzi számú terület a cinkotai Római Katolikus Egyház tulajdonában van, területe 0,45 ha. Az 1,4 ha nagyságú része a temetőnek (HRSZ.: 117076/2) pedig a cinkotai Evangélikus Egyház tulajdonában van. Az Evangélikus templom és a kivett közterület telkek szintén, valamint a temető körül a 117074-es helyrajzi számú háromszögletű telek szintén az Evangélikus Egyház tulajdonában van. A temető körül több magántulajdonban lévő telek van.

17. ábra: Cinkotai régi temető és környezetének tulajdonviszonyai (saját ábra, alaptérkép: XVI. kerület önkormányzata)

Az 1999. évi XLIII. a temetőkről és a temetkezésről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni a temető létesítése, lezárása, megszüntetése és újra-használatbavétele során, melyek a következők:

- 8.§ (1) A temető beépítési előírásait a helyi építési szabályzatban kell meghatározni. A települési (a fővárosban a kerületi) önkormányzat képviselő-testülete a helyi építési szabályzat tervezetének a vallási közösségek tulajdonában lévő temetőre vonatkozó beépítési előírásaival kapcsolatban kikéri az érintett vallási közösség véleményét.
- (2) A temető és a temetkezési emlékhely építményei, közművei, egyéb infrastrukturális létesítményei építéséhez, létesítéséhez, bővítéséhez, továbbá a kegyeleti emlékhely létesítéséhez külön jogszabályban előírtak szerint a tulajdonosnak engedélyt kell kérnie.
- 9. § (1) A temető létesítése során a temetőtulajdonos a) utat, b) ravatalozót, c) a halottak ideiglenes elhelyezésére szolgáló tárolót és hűtőt, e) a temető bekerítését vagy élősövényvel való lehatárolását, f) vízvételi lehetőséget, illemhelyet, g) az utak sorfásítását, h) hulladéktárolót a kormányrendeletben meghatározottak szerint köteles biztosítani.

(2) Amennyiben e törvény eltérően nem rendelkezik, lezárt temetőben az (1) bekezdés e), f) és h) pontjában meghatározott temetői létesítményeket kell biztosítani.

- 10.§ (1) Ha a temető, temetőrész, sírhelytábla, temetési hely betelt, azt a temető fenntartója jogosult lezárni, és ott a további temetkezést megtiltani.

(2) A temető és a temetési hely - kormányrendeletben foglaltak szerint - megszüntethető a tulajdonos döntése alapján, ha a temetési hely használati ideje lejárt.

(3) Lezárt temetési hely kiüríthető, ha a lezárásától, illetőleg az utolsó temetkezéstől számított használati ideje letelt. A temetési helyre rátemetett maradványok, valamint az elhelyezett urna az eredeti használati időt nem hosszabbítja meg.

- 12. § Lezárt, nem működő temető ismételt használatba vételekor vagy kegyeleti park céljára való átalakításakor a létesítésre irányadó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Az 1999. évi XLIII. a temetőkről és a temetkezésről szóló törvényben megfogalmazott egyes lezárt temetőkre vonatkozó különös szabályok:

- 40/I. § (1) Ha a temető lezárásától vagy az utolsó temetkezéstől számítva több mint 50 év eltelt, ezen alcím rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) A temetőben a 9. § (1) bekezdés e) és h) pontjában meghatározott temetői létesítményeket kell biztosítani.

(3) Nem áll fenn a 18. § (1)-(4) bekezdése szerinti nyilvántartási kötelezettség, ha a temető tulajdonosának, fenntartójának vagy üzemeltetőjének fel nem róható okból a temetkezésekről vezetett korábbi nyilvántartások megsemmisültek.

(4) A temetőszabályzatnak - a temetőhasználat általános szabályain, a kegyeletgyakorlás rendjének a temetőlátogatók tájékoztatásához szükséges mértékű ismertetésén és a temetőben végzett egyéb vállalkozási tevékenységek ellátásának temetői rendjén túlmenően - csak a temető jellege és a vallási előírások alapján szükséges előírásokat kell tartalmaznia.

(5) Amennyiben a temetési hely szerinti temető, temetőrész, sírhelytábla jelenlegi tulajdonosa, illetve 1920. június 4-én vagy azt követő időpontban a tulajdonos, fenntartó vagy üzemeltető olyan vallási közösség volt, amelynek belső

szabálya tiltja a temető vagy a temetési hely megszüntetését, és a temető tulajdonosának rendelkezésére álló nyilvántartások alapján az eltemettető vagy az eltemettető közeli hozzátartozójának személye nem állapítható meg, tartózkodási helye ismeretlen vagy az eltemettető és az eltemettető közeli hozzátartozója elhunyt, a temetési hely felett a vallási közösség rendelkezik. A rendelkezési jog időtartama ebben az esetben nem korlátozható.

A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról a 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet rendelkezik. Lezárt temetővel kapcsolatos rendelkezések a következők:

- 8. § (1) A lezárt temető bekerítéséről vagy élő sövényvel való lehatárolásáról a 3. § (3) bekezdés szerint kell gondoskodni.
(2) Lezárt temetőben az utaknak alkalmasnak kell lenniük a sírhelytáblák (parcellák) megközelítésére, karbantartásukról a szabályzatban kell rendelkezni.
(3) Az építmények, sírjelek, növényzet állagmegóvásáról úgy kell gondoskodni, hogy az a temetőlátogatók biztonságát ne veszélyeztesse.
- 9. § (1) A temető tulajdonosa a lezárt temető vagy temetőrész átalakításával a településrendezési terv előírásainak megfelelően kegyeleti parkot hozhat létre.
(2) A kegyeleti park kert jellegű fenntartásáról a tulajdonos gondoskodik.
- 12. § (1) Hamvasztásos temetés esetén az urnába helyezett hamvak temetési helye lehet urnafülke, urnasírhely, urnasírbolt. Az urna koporsós temetési helyre is temethető.
(3) Új urnafülke építésénél az urnát befogadó belső méret legalább 30x30 cm. Urnafülke építmény kialakításához a szabályzat előírhatja a természetes anyagok és művészi formák alkalmazását. Az urnafülkét úgy kell kialakítani, hogy a fülke egyedi díszítése biztosítható legyen.
- 17. § (2) A temető részletes térképét annak bejáratánál ki kell függeszteni és a változásokkal legalább évenként ki kell egészíteni.
(3) A temető bejáratánál a közönség részére tájékoztatót kell kifüggeszteni a nyitvatartás idejéről, a temető rendjéről.
- 19. § (4) Ha a lezárt temetőt, temetőrészt, sírhelytáblát, temetési helyet kegyeleti park céljára kívánják használatba venni, a használatbavétel előtt a területet legalább 30 cm vastag földréteggel kell feltölteni.

- 20.§ (1) Temetőt vagy temetőrészt a terület más célú felhasználása esetén a temetési helyek kiürítésével lehet megszüntetni.

(2) A lejárt használati idejű temetési helyek kiürítéséről a temető tulajdonosa (üzemeltetője) gondoskodik.

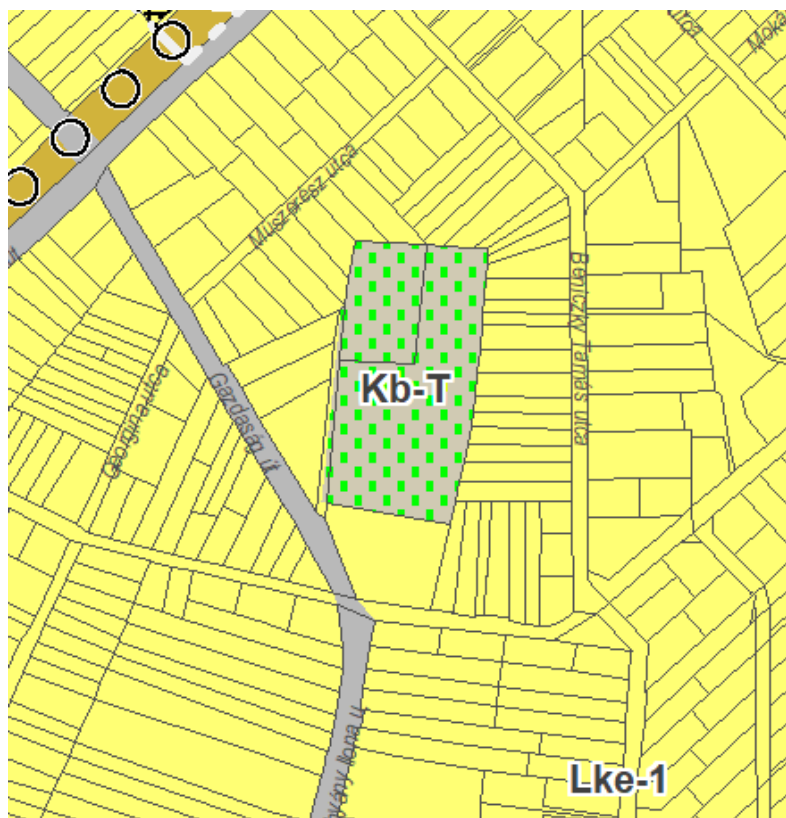
(3) Azoknak a temetési helyeknek az áthelyezéséről, amelynek a használati ideje még nem járt le, a temetési hely felett rendelkezni jogosulttal kötött megállapodás alapján, a temető tulajdonosa (üzemeltető) gondoskodik. Az áthelyezett temetési hely használati ideje az eredetileg megváltott temetési hely használati idejéhez képest nem változik.

(4) Ha a lejárt használati idejű temetési helyen lévő holttestmaradványokat az elhunyt hozzátartozója máshol el kívánja temetni, erről a kiürítésre megjelölt időpontig kell gondoskodnia. Ennek hiányában a holttestmaradványokat (az urnákat) a kiürítésre megjelölt időpontot követő 6 hónap elteltével - a fővárosi és vármegyei kormányhivatal népegészségügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala (a továbbiakban: népegészségügyi feladatkörében eljáró járási hivatal) jelenlétében - közös sírhelyben kell elhelyezni, illetve a hamvak az arra kijelölt helyen szétszórhatók

- 33. § (3) A Tv. 21. §-ában foglaltaknak megfelelően kiadott urna bármely olyan ingatlanon vagy temetkezési emlékhelyen elhelyezhető vagy eltemethető, ahol a tulajdonos (kezelő), továbbá az ingatlan jogszerű használója ehhez hozzájárult és a kegyeleti igények biztosíthatók. Ezek a rendelkezések a korábban temetőben elhelyezett urnára is alkalmazhatóak.

A hatályos Budapest Főváros Településszerkezeti Tervét a 364/2021. (II. 24.) Főv. Kgy. határozattal módosították, és az 50/2015. (I. 28.) Főv. Kgy. határozattal fogadták el.

A cinkotai régi temetőt különleges beépítésre nem szánt területfelhasználási egységbe sorolják, azon belül temető területbe (Kb-T). Budapest Főváros Településszerkezeti Tervének alátámasztó munkarészeiben a Kb-T területfelhasználási egységbe tartoznak a lezárt, de fel nem számolt temetők, melyek többségben felekezeti tulajdonban vannak és jelen állapotban is látogathatók. A temető körüli telkek beépítésre szánt, kertvárosias intenzív beépítésű lakóterületek területfelhasználási egységbe tartoznak (Lke-1).

18. ábra: Budapest Főváros Településszerkezeti Terve (részlet)

A Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 21/2018. (VII. 6.) önkormányzati rendelet 1. mellékletének, 11. számú szelvénye ábrázolja a temető és környezetének szabályozását. A temető különleges beépítésre nem szánt terület – temető (Kb-T/XVI) övezetbe tartozik. A kerületi építési szabályzatról szóló rendeletben megfogalmazzák az övezetre vonatkozó általános előírásokat:

- 110. § (1) Különleges beépítésre nem szánt terület - temető a Szabályozási terven Kb-T/XVI jellel jelölt övezet, amely a temetkezés, a temetkezés kegyeleti építményei, és kiszolgáló épületeinek elhelyezésére szolgál.

(2) Különleges beépítésre nem szánt terület - temető övezetben harangtorony, illetve harangláb építése esetén az övezetben megengedett legnagyobb épületmagasság 3,0 méterrel növelhető.

(3) Különleges beépítésre nem szánt terület - temető övezetben síremléket fedett, részben nyitott vagy zárt szerkezettel lefedni tilos.

(4) A Kb-T/XVI/1 övezetben a telekalakítási és beépítési előírásai a következők:

Építési övezet jele	Beépítési mód	Kialakítható telek megengedett legkisebb területe (m ²)	Kialakítható telek legkisebb szélessége (m)	Beépítettség megengedett legnagyobb mértéke (%)	Terepszint alatti beépítettség megengedett legnagyobb mértéke (%)	Épületmagasság megengedett legnagyobb mértéke (m)	Megengedett legnagyobb szintterület
Kb-T/XVI/1	szabadon álló	10 000	30	2	2	7,5	0,02

A Kb-T/XVI/1 övezet előírásában nem határozták meg a zöldfelület legkisebb mértékét százalékban.

A Szabályozási terven a 117062/1 helyrajzi számú területen ex lege védett forrás van jelölve. A terven a 117062/2 helyrajzi számú temető területén védőtávolságot határoztak meg:

- 8. § (4) A temető telken belüli védőterülete lakóterületekkel határos telekhatárain 15 m. A védőterületen belül kizárólag urnafal helyezhető el és a temető telekhatára mentén többszintes növényzet ültetendő.

A 117062/1 helyrajzi számú temető területen védőtávolságot nem jelöltek.

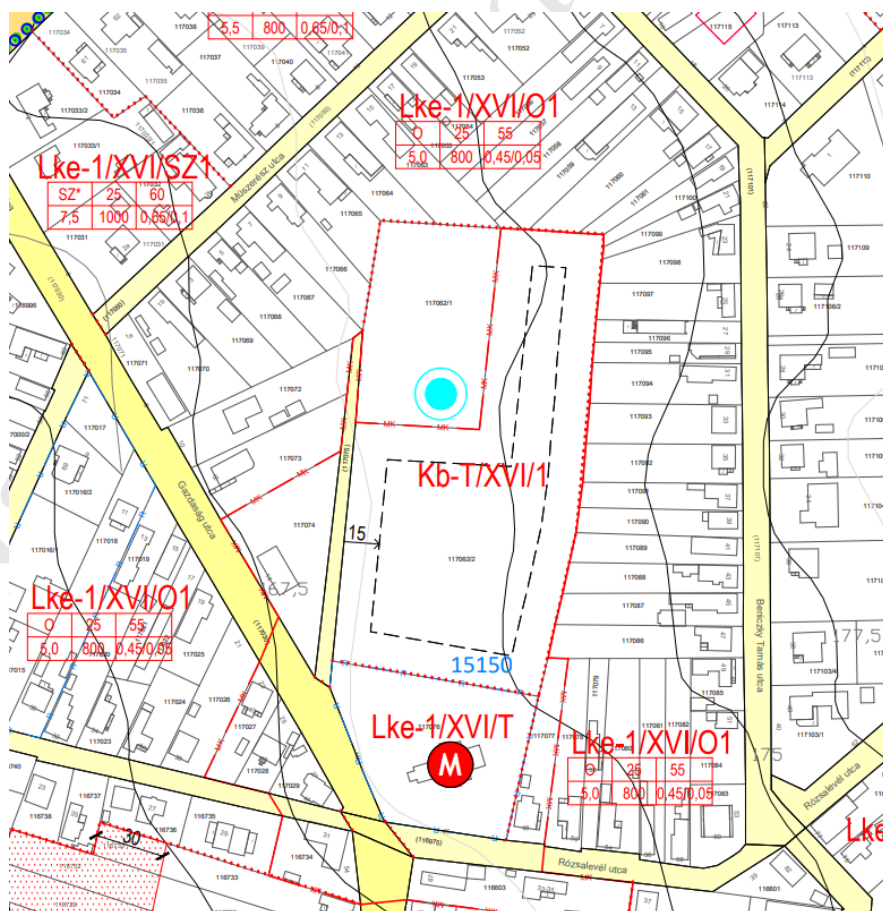
A temető körül Lke-1/XVI/O1 építési övezetbe sorolt lakóterületek, valamint Lke-1/XVI/T építési övezetbe sorolt templom terület van.

Építési övezet jele	Beépítési mód	Kialakítható telek megengedett legkisebb területe (m ²)	Beépítettség megengedett legnagyobb mértéke (%)	Terepszint alatti beépítettség megengedett legnagyobb mértéke (%)	Épületmagasság megengedett legnagyobb mértéke (m)	Zöldfelület legkisebb mértéke (%)	Megengedett legnagyobb szintterület	
							általános funkcióra (szmá)	parkolási funkcióra (szmp)
Lke-1/XVI/O1	oldalhatáron álló	800	25	35	5,0	55	0,45	0,05
Lke-1/XVI/T	szabadon álló	8000	30	50	7,5	50	1,0	0,2

A kerületi építési szabályzatról szóló rendelet 1. függeléke tartalmazza a Művi értékvédelem elemeit. A 117076 helyrajzi számú területen található, 15775 törzsszámú evangélikus templom országos védelem alatt álló műemlék építmény. Az evangélikus templom műemléki környezete: 117077, (116975), 116603, (116670), 116734, (117030), 117029, 117028, 117074, (117075), 11706262 helyrajzi számú területek. A műemléki környezet azonosítója 15775.

A kerületi építési szabályzat 2. függeléke tartalmazza a régészeti lelőhelyeket. A tervezési terület 117076 helyrajzi számú területén található régészeti lelőhely.

Lelőhely azonosítója	Helyszín, elnevezés	Jellege	Kora	HRSZ
15150	Rózsalevél utca 46., evangélikus templom és környéke	település temető szórvány	középkor középkor népvándorlás kor	117076

19. ábra: Kerület építési szabályzat szabályozási terve (részlet)

8. Tervi előzmények

A parkolóként funkcionáló háromszögletű területre és a kivett közterületre (hrsz.117074 és 117075) két 1:500 méretarányú koncepcióterv készült. A terveket Magyar Zsuzsánna készítette 2012-ben. Az 1. változatban a telek északi részén egy nagyobb parkolót tervezett, 37 db parkolóhellyel. A parkolótól délre egy 345 m² nagyságú beépíthető területet jelölt ki. A terven a parkolót fásították. A parkolót és a temetőt a Gazdaság utca felől lehet megközelíteni (24. Melléklet).

A koncepcióterv második változata szintén tervezett parkoló elhelyezkedésére készült. A terület északi részén 28 db parkolóhelyet tervezett, valamint a déli részen további 11 db helyet. A terven egy épületet is jelölt. A parkolót és a temetőt, a temető jelenlegi bejárata felől lehetne megközelíteni. A terven a parkolót és a terület utca felőli oldalát fásította (25. Melléklet).

9. Tervezési terület jelenlegi állapota

9.1. Tervezési terület domborzata és vízrajza

A tervezési terület domborzatát tekintve kevésbé változatos, tengerszint feletti magassága 175,5 – 168 m között van. A terület legmagasabb pontja a temető északkeleti részén található, valamint a templom környezetében szintén van egy magasabb pont 171,5 m tengerszint feletti magassággal. A temető északkeleti irányból nyugati irányba, a templom körül pedig nyugati, délkeleti, déli és északnyugati irányba lejt. A templomkert és a templom közötti magasságkülönbség kiküszöbölése a templom körül található kerítőfallal van megoldva. A templom közvetlen közelében is található szintkülönbség, így a templom két bejárata is más magasságban található. A templom körül a szintkülönbség kiküszöbölésére lépcsőt alakítottak ki az északi és a déli oldalán egyaránt.

A 7. fejezetben vizsgált szabályozási terven a temető területén ex lege védett forrás van jelölve, azonban a forrás a terepen nem figyelhető meg.

A legközelebbi vízfolyás a Szilas patak, mely a tervezési területtől 1,2 km-re van.

A tervezési terület talajvízszint mélysége a felszín alatt a Magyarország talajvíztérképe alapján a talajvízmentes terület kategóriájába esik.

20. -21. ábra: Tervezési terület domborzati (bal) és talajvízszint mélysége a felszín alatti (jobb) térképe (<https://map.mbfisz.gov.hu/tvz/>)

9.2. Tervezési terület benapozottsága

A tervezési terület jelentős része a faállománynak köszönhetően árnyékos. A templom környezetében a déli órákban a terület északi része, illetve a délutáni időszakban a terület keleti része kerül árnyékba. A parkolóként funkcionáló háromszögletű terület nagy része a faállomány hiányának következtében többnyire napos marad.

22. -23. ábra: Terület benapozottsága déli (bal) és délutáni (jobb) időszakban

9.3. Növény- és állatvilág

A tervezési terület növényzetét helyszíni bejárás során mértem fel. A fafelmérés során meghatároztam az egyes faegyedek fajtát, törzs és lombkorona átmérőjét, állapotát. Jelöltem a felmérés időpontját, valamint az adott fa mely helyrajzszámon található. A fák felmérése során a faegyedek törzs és lombkorona állapotának megállapítására az Európai Unió Erdészeti és Fagazdálkodási Bizottságának 1984-ben elfogadott ötlépcsős modellt vettem alapul (JÓSZAINÉ 2007). A temető sűrű faállománya miatt a területén (hrsz.:117062/1, 117062/2) csak az értékesebb, 40 cm törzsátmérőnél nagyobb fákat mértem fel.

Temető

Az évtizedek alatt beerdősült területen háromszintes növényállomány jelenik meg. A temető faállományának jelentős része nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) fajból áll, de elszórtan megjelenik több közönséges japánakác (*Styphnolobium japonicum*) egyed is. A temető bejáratánál egy kisebb tövises lepényfa (*Gleditsia triacanthos*) található. A délkeleti részén a területnek több közönséges vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*) egyed nőtt, melyek közül kettő került felmérésre 50 cm-nél nagyobb törzsátmérővel. A területen kevés örökzöld fa jelenik meg; egy-egy tuja (*Thuja sp.*) emelkedik ki az ostorfák között. Érdekes, hogy a temetőkre jellemző csüngő habitusú növények nem jelennek meg a területen. Az állományban található néhány fiatal korai juhar (*Acer platanoides*) és zöld juhar (*Acer negundo*) is (26.-31. Melléklet).

A temető területén 41 fát mértem fel, melyből 29 db nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*), 9 db közönséges japánakác (*Styphnolobium japonicum*), 2 db közönséges vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*), valamint 1 db fekete nyár (*Populus nigra*). A faállomány nagy részén, a fák törzsén megfigyelhető volt a közönséges borostyán (*Hedera helix*). A területen többnyire 15-25 cm törzsátmérőjű fák vannak.

A temető területén a cserjék foltokban jelennek meg. A terület északnyugati részén a közönséges orgona (*Syringa vulgaris*) dominál. Az egész területen elszórtan található csíkos kecskerágó (*Euonymus europaeus*), fekete bodza (*Sambucus nigra*), egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), közönséges fagyal (*Ligustrum vulgare*), valamint közönséges mahónia (*Mahonia aquifolium*).

A borostyán nem csak a fák törzsére felkapaszkodva figyelhető meg, hanem talajtakaróként, mely a temető egész területén meghatározó. A borostyán mellett jelentős

kiterjedésben található meg kis meténg (*Vinca minor*) is. Gyepszíntén megjelenik még gyöngyvirág (*Convallaria majalis*) és vérehulló fecskefü (*Chelidonium majus*). A területen foltokban található tulipán (*Tulipa sp.*), sásliliom (*Hemerocallis sp.*), salamonpecsét (*Polygonatum sp.*), közönséges kányazsombor (*Alliaria petiolata*) és árvacsalán (*Lamium sp.*) fajok is. A temető északi részén a fák törzsén szintén megjelenik a tapadó vadszőlő (*Parthenocissus quinquefolia*).

A temető növényzete gondozatlan, több faegyed koronája metszést igényel. Több fán található kisebb vagy nagyobb sérülés a törzsön, mely szintén szakszerű kezelést igényel. Az elszáradt, megdőlt fákat a sűrűn benőtt borostyán tartja vissza, hogy teljesen kidőljenek. Ezen fák alatt sétálni a megfelelő gondozás hiányában balesetveszélyes. A gesztenyefák lombzatán megfigyelhető az aknázómolylepték kártétele.

A temető bejárása során, főként a környező telkek közelében zöldhulladék kupacok figyelhetők meg. A zöldhulladék rakások nemcsak a temetőben található növényzet irtásával jönnek létre, hanem a szomszéd telkekről a lakók is ide hozzák saját zöldhulladékukat. Ezt a jelenséget az egyik bejárás során is megfigyelhettem, ugyanis az éppen lenyírt fűvet a temető területén szórták szét. Hidegebb időszakban megfigyelhető volt, hogy fiatalabb, 10-15 cm-es törzsátmérőjű faegyedek voltak kivágva derékmagasságban. Feltételezhető, hogy valaki innen vitte haza a fát tüzelésre.

A felmérés során többféle pókot, rovarokat, csigákat figyeltem meg. Gyakori faj volt az éti csiga (*Helix pomatia*) és a házi kaszáspók (*Phalangium opilio*). A beerdősült területen több madárfaj is megjelent, köztük a nagy fakopáncs (*Dendrocopus major*) és a fekete rigó (*Turdus merula*). Emlősök közül elsősorban vakond (*Talpa europea*) nyomaira utaló vakondtúrásokat figyeltem meg.

Háromszögletű terület

A jelenleg parkolóként funkcionáló területen egykor egy épület állt. Az 1963-as légifelvételen az épület körül gyepfelület volt, fásszárú növényállomány nem volt jelen. Az 1977-es légifelvételen már megfigyelhető a faállomány is. A mai Gazdaság út menti kerítéssel párhuzamosan fasort telepítettek. A temetőben ekkor elkezdődött szukcesszió hatására a temetővel szomszédos oldalán egy sűrű facsoport kezdett kialakulni, valamint a terület északi oldalán szintén megjelent egy facsoport. A későbbi, 1984-es légifelvételen és a 2021-es ortofotón, valamint jelenleg is ez az állapot figyelhető meg (11.-16. Melléklet). A területen lévő épület tavalgy elbontásra került.

A terület nagy részén kétszintes növényállomány figyelhető meg. A kerítés mentén 10 db fekete nyár (*Populus nigra*) egyed és egy keleti tuját (*Thuja orientalis*) mértem fel. Egy-egy fa törzsén borostyán található. A terület északi részén 4 db fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) fát mértem fel, melynek törzsén szintén borostyán van. A temetővel határos oldalon a sűrű facsoport állományt alkotó fő fafajai a nyugati osterfa (*Celtis occidentalis*) és a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), valamint a vénic szil (*Ulmus laevis*) (32.-33. Melléklet).

Cserje főként a temetővel szomszédos oldalon kialakult faállományban, valamint az északi oldalról határoló kertesház takarásaként jelenik meg. Takaró növényzetként közönséges orgona (*Syringa vulgaris*) és csíkos kecskerágó (*Euonymus europaeus*) figyelhető meg. A kerítésen közönséges ördögcérna (*Lycium barbarum*) van.

Az épület elbontását követően lágyszárú gyomnövények jelentek meg a területen. A sűrű facsoportnál, a temetőhöz hasonlóan szintén megjelenik a borostyán (*Hedera helix*), mint talajtakaró.

Templomkert

A templomkert növényállományát főként közönséges vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*) és fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) alkotja. A területen összesen 23 db vadgesztenyét mértem fel, melynek többsége a templomtól északra található. A 31 db felmért fehér akác a temető északnyugati és a délkeleti részén vannak a kerítéshez közel. A templomtól délre örökzöld növénykiültetés van. A bejárás során felmértem egy szerb luc (*Picea omorika*) és egy tiszafa (*Taxus baccata*) egyedét. A templomkert északkeleti részén megtalálható a temető növényállománya, fiatal nyugati osterfa (*Celtis occidentalis*) egyedekkel. A faállomány ezen részén, a fák törzsén közönséges borostyán (*Hedera helix*) található (34.-35. Melléklet).

A templomhoz vezető utat cserjecsoport díszíti: nyáriorgona (*Buddleja davidii*), japán kecskerágó (*Euonymus japonicus*), boróka (*Juniperus sp.*), kanadai vérborbolya (*Berberis x ottawensis* 'Superba'), madárbirs (*Cotoneaster sp.*), rózsalonc (*Weigela florida* 'Variegata') és japán gyöngyvessző (*Spiraea japonica*). A cserjék közt megjelennek osterfa magoncok, valamint borostyán is. Közvetlenül az út mentén rózsza (*Rosa sp.*) egyed is ültetésre került. A délnyugati részen húzódó kerítés mentén kerti pálmaliliom (*Yucca filamentosa*) egyedeket telepítettek.

A gyepszínten megjelenik a szőrös disznóparéj (*Amaranthus retroflexus*), százszorszép (*Bellis perennis*), lándzsás útifű (*Plantago lanceolata*), apró szulák (*Convolvulus arvensis*) és gyöngyike (*Muscari sp.*). A templomhoz vezető út melletti virágládákban pompás varjúháj (*Sedum spectabile*) és harangláb (*Aquilegia sp.*) fajokat ültettek.

A júliusi nagyobb viharban a fák ágai megsérültek, metszést igényelnek. A fák törzsén található nagyobb sérülések is kezelést igényelnek. A templomkertben több helyen ostorfa és fehér akác sarjak nőnek.

9.4. Művi elemek

Temető

A temető legjelentősebb művi elemei a sírok. A területen összesen 153 db látogatott sírt mértem fel és egy keresztet. A temető egykori parcellái mára nem beazonosíthatóak. A légifelvételek alapján architektonikus lehetett a parcellák elrendezése (11-12. Melléklet).

A felmért síroknál a legjellemzőbb típus a kőből készült szegéllyel ellátott sírhely és szegély nélküli sírhely volt. Teljes felületen kővel burkolt, valamint hantos sír viszonylag kevés található. A temetőben a sírokat főként sírkőtáblákkal jelölték, de obeliszk, kőkeresztek, vaskeresztek és táblás fejfák is vannak. A leggyakoribb szimbólum, amit a sírokon látni a szomorúfüz. Egyes sírokon megjelenik a galamb és a rózsza motívuma is. Jelenleg öt db síron található porcelánfotó díszítés (36-42. Melléklet).

A felmért sírok többsége 210 x 90 cm-es felnőtt sírhely. Nagyobb sírhelyek a meglévő, kitaposott ösvény mentén találhatóak. Ezeken jórészt obeliszk alakú sírkövek vannak. Gyermek sírhelyeket a tervezési terület katolikus tulajdonban álló területén mértem fel.

A temetőben öt db jelentős síremlék van. A legkorábbi sír Gregorio Carolo Molnár, evangélikus lelkész sírja. A márvány sírkövön egy nyitott könyv ábrája látható kereszttel, mely foglalkozására utalhat. A sírkő kissé megdőlt, a sírfelirat jól kivehető. A lelkész sírja mellett található Lincényi József és családjának sírja. A síremléke jelentősen megdőlt, felirata részben megkopott. Beniczky Ádám és feleségének sírját részben benőtte a borostyán. A felirata jól olvasható, a felirat feletti koponya ábra mára letört. Beniczky Ödön és családjának sírja az egyik legnagyobb sírhely, ami a temetőben található. A sírnak

köszegélye van, középen kereszttel. A keresztet elkezdte benőni a borostyán, a sírban több kisebb törzsátmérőjű fa nőtt. Tabódy Ida sírja teljesen burkolt. A 2009-ben állított új síremlék stílusa kiemelkedik a többi régi sír közül.

Az 1949-ben állított kőkereszt Beniczky Ödön és családjának sírja mellett található. A keresztben a megfeszített Krisztus látható. A kereszt táblája részben letört, összefirkálták, ezért felirata csak részben olvasható.

A fel nem mért sírok többségét a borostyán teljesen benőtte, sírhelyekben magoncok, fiatal faegyedek találhatóak. A nagyobb fedett sírokban építészeti törmelék, matracok, egyéb hulladék található (43.-44. Melléklet).

A temető területén egyéb művi elem, mint kegyeleti építmények, vízvételi helyek, berendezési tárgyak nincsenek. A temető úthálózata körülbelül 40-60 cm széles kitaposott ösvény, nincs burkolata. Ez az útvonal a vegetációs időszakban nehezen járható. A temető bejáratánál nincs kapu.

Háromszögletű terület

A területén művi elem a Gazdaság utat határoló kerítése és kapuja. A kerítés huzalfonatos, vasbeton oszlopokkal. A kerítés részben meg van bontva, hogy a gépjárművek be tudjanak hajtani, mellette felirattal hívják fel a figyelmet a bejáratra. A kerítés rossz állapotban van. A vasból készült kapu le van zárva, azon nem lehet behajtani. A temetővel határos kerítése szintén rossz állapotban lévő huzalfonatos kerítés. A területen egyéb berendezési tárgy, művi elem nem található (45.-46. Melléklet).

Templomkert

A templomkert kiemelt művi eleme az országos védettségű cinkotai Evangélikus templom épülete. Az épületen jelenleg is megfigyelhető a templom különböző korszakaiban épített falrészek. A terület másik jelentős művi eleme a templom kerítőfala, valamint az 1989-ben állított emlékmű (47.-49. Melléklet).

A templom és az emlékmű körül 8x8 cm-es kiskockakő burkolat van. A templomkert bejáratától a kockakőburkolatig kevésbé esztétikus beton lapburkolat, kerti szegéllyel (50. Melléklet).

A templom kétféle megvilágítást kap. A tornyot és az emlékművet kültéri reflektor lámpákkal világítják meg, a kerítőfal körül és a bejáratánál körben kandeláberek vannak kihelyezve.

Berendezési tárgyak közül kerti pad és asztal található a templom mellett. A kert északi részén található egy rossz állapotban lévő kültéri WC. A templomhoz vezető beton burkolatú utak mentén összesen 12 db beton virágláda van kihelyezve (51. Melléklet).

A templomkert a Rózsalevél utca felől Haidekker hálós kerítéssel van bekerítve, a Gazdaság út felőli oldalon és a templom felől huzalfonatos, vasbeton oszlopokkal. A gyalogos és személygépkocsi kapu szintén Haidekker hálós (52. Melléklet).

9.5. Jelenlegi zöldfelületi aránya

A tervezési terület teljes területéről elmondható, hogy magas zöldfelületi aránnyal rendelkezik. Az 117062/1 helyrajzi számú temető területnek 96,57%-os, és a 117062/2 helyrajzi számú temető területnek 97,83%-os a zöldfelületi aránya. A 117075 helyrajzi számú kivett közterület, a 117074 és 117030 helyrajzi számú háromszögletű terület beépítettlen, nem burkolt területek zöldfelületi arányának mértéke közel 100 %-ot ér el. A 117076 helyrajzi számú templomkert zöldfelületi aránya 88,23%, a beépített, burkolt felülete ennek megfelelően 11,77%.

A 7. fejezetben részletezett, XVI. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 21/2018. (VII. 6.) önkormányzati rendeletében megfogalmazott telekalakítási és beépítési előírások alapján a Kb-T/XVI/1 övezetű 117062/1 és 117062/2 hrsz. területnek, 117050 hrsz. kivett közterület és a 117030 hrsz közlekedési területnek nincs meghatározva a zöldfelület legkisebb mértéke százalékban. A Lke-1/XVI/O1 övezetű (hrsz.: 117074) területen 55% és a Lke-1/XVI/T övezetű (hrsz.: 117076) területen 50% a zöldfelület legkisebb mértéke. Ezen területek zöldfelületi aránya megfelelnek a rendeletben jóváhagyott előírásoknak.

9.6. Közművesítettség

A tervezési területet határoló Rózsalevél utcát és Gazdaság utat teljeskörűen közművesítették. Az E-körmű online adatszolgáltatása alapján a tervezési területen nincs teljesen kiépítve a közműhálózat. A temető területén nem található közmű. A háromszögletű területen található egy kisfeszültségű villamosenergia oszlop légvezetékekkel, valamint egy akna. A templomkertben biztosították a vízellátást. A cserjék takarásában található egy kerti csap és egy akna. A templom és az emlékmű körüli világítást földkábelrel oldották meg (53. Melléklet).

10. Értékelés

A tervezés terület kiemelkedő értéke a temető idősebb faállománya, a háromszögletű terület fekete nyár (*Populus nigra*) fasora és a templomkert vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*) egyedei. A növényállomány ökológiai szempontból is értékes, hiszen jelenleg is többféle madárnak, emlősnek, csigafajnak, ízeltlábúnak ad otthont.

Fő értéket képviselnek a művi elemek közül a felmért sírok és kereszt, valamint az Árpád-kori alapokra épült templom és kerítőfala, a templomkertben felállított emlékmű.

Értékes látványkapcsolat a környező utcák (Gazdaság út, Rózsalevél utca és Batthyány Ilona utca) felől van a templom irányába. A temető felől a templom látványát a sűrű faállomány takarja.

A temető területén megjelenő konfliktus a növényállomány gondozatlansága. Nem csak esztétikai probléma, hanem balesetveszélyes is lehet. Nem esztétikus a temető területére kihelyezett, sírokba borított hulladék, valamint zöldhulladék. További probléma, hogy a lezárt temető területén nincs hulladéktároló, nem megfelelő a jelenlegi úthálózat sem.

Funkcionális konfliktus a háromszögletű terület kihasználatlansága. Esztétikai probléma a területet határoló kerítés állapota, gyomnövények és a temető növényzetének gondozatlan megjelenése.

A templomkert területén fő konfliktus a berendezési tárgyak és beton burkolat állapota, esztétikai megjelenése, valamint a nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) és fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) magoncok előfordulása. Esztétikailag nem kedvező a templomkert nem egységes kerítése.

11. Tervi munkarész

11.1. Emlékerdő fogalma

„A kegyeleti emlékerdő egy olyan erdei temetkezési emlékhely, ahol az elhunyt hamvai egy biológiai úton lebomló, környezetbarát urnában kerülnek elhelyezésre az előzetesen kiválasztott erdei emlékfa gyökerzónájában.” (Int-07)

„A temetőkről és a temetkezési szolgáltatásról szóló törvény, valamint a végrehajtására kiadott jogszabályok (1999. évi XLIII. Törvény és a végrehajtásáról szóló 145/1999. (X.1.) Kormányrendelet) előírásainak megfelelő erdei temetkezési emlékhely, ahol a temetkezési partnereken keresztül a temetkezési szolgáltatás nyújtására a jelen szabályzatban foglaltak szerint kerül sor az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (Evt.) megtartásával.” (Int-07)

11.2. Magyar és külföldi példa emlékerdő kialakításra

Magyarország

Magyarországon eddig egy helyen hoztak létre ilyen típusú temetkezési emlékhelyet, mely Agostyánban található. Az emlékerdő Gerecse Natúrpark területén jött létre, vezetője Czumpf Attila. A 25 hektáros területet bükkösök, gyertyános, tölgyes vegyeskorú állomány alkotja. A kegyeleti emlékerdőbe 2014 óta lehet temetkezni. A területen kijelölt, urna elhelyezésére alkalmas, kegyeleti célokat szolgáló emlékfához lehet temetkezni. Az emlékfánál megkülönböztetnek közösségi fát, egyedi fát és családi fát. A közösségi fa körül maximálisan 12 db sírhely váltható meg, ide egymástól független személyek is temetkezhetnek. A családi fához szintén maximálisan 12 db urna elhelyezésére van lehetőség, a rendelkező személy a családtagok, esetleg barátok, ismerősök hamvainak elhelyezésére biztosít lehetőséget. Az egyedi fához maximálisan 1 vagy 2 urna elhelyezésére van lehetőség. Olyan személyek választják ezt a lehetőséget, akik saját emlékfát szeretnének (Int-07).

Ausztria

A bécsi központi temetőben különféle temetkezési típusok mellett, négy parcellájában erdőtemető temetkezési módot alakítottak ki. Egy parcella közel 1 hektár, a természetes jelleg megőrzése érdekében természetes úthálózatot építettek ki. A terület faállományát főként juhar és kőrisfák alkotják. Egy temetkezésre kijelölt fához maximálisan

12 db urnát lehet elhelyezni. A sírhelyek könnyebb beazonosítása érdekében a 12. sírhely mindig északra van tájolva. A fához lehetőség van biológiai úton lebomló, valamint megszokott urnák elhelyezésére is. A megemlékezéshez külön létesített közös emlékhelyet hoztak létre, ahol virágot, mécset helyezhetnek el a hozzátartozók (Int-08).

Ez a fajta temetkezési mód megtalálható még a bécsi Neustift temetőben, a Südwest-i temetőben, Hernals-i temetőben.

Németország

Az országban számos helyen van 'Ruheforst'. Az erdő kijelölt területén egy természeti emlékhöz maximum 12 db biológiailag lebomló urna temethető. Ilyen természeti emlék lehet fa, cserje vagy nagyobb kő. Megváltható egyedi és közösségi emlékhely is (Int-09).

Németországban ilyen temetkezési mód található többek közt a következő helyeken: RuheForst Alte Ruh Steinfeld/Mariabuchen, RuheForst Aukrug-Waldhütten, RuheForst Bad Arolsen, RuheForst Bad Driburg, RuheForst Bell am Laacher See, RuheForst Cappenberg – Südmünsterland.

Svájc

A svájci erdőtemetők 12 településen, már több mint 85 helyen elérhetőek az országban. A temetőkben az elhunytak hamvait fához vagy cserjéhez temetik urna nélkül. Az emlékfákat egy betűkóddal ellátott címke jelöli. A sírhelyeknél virágok, mécsek elhelyezése az erdészeti törvények és az erdei temető szelleme szerint nem megengedett (Int-10).

Magyarországon és külföldi országokban a temetkezési formának az előnye, hogy a hamvak elhelyezésére méltóságteljes és környezetbarát lehetőség. A sírhelyet egyszer kell megváltani, a megváltási időszakot követően nincs kihantolás. Költségkímélő megoldás, nincs sírfenntartási kötelezettség, sírfenntartási díj.

11.3. Kertépítészeti koncepció (*K-02 Kertépítészeti terv*)

Tervezési elvek

A cinkotai lezárt régi temető kertépítészeti koncepció alapja a temető újrahasznosítása különböző használati körök kiszolgálására, a beerdősült történeti temető jellegének és hangulatának megőrzésével. Ennek megfelelően a terület tervezett állapota egyrészt lehetőséget ad a felmért, értékes és látogatott sírok védelmére, miközben az új temetkezési funkció is megjelenik. Másrészről a közelben élők számára potenciális rekreációs helyszín, mely pihenésre, elvonulásra alkalmas, nem veszélyeztetve a kegyeleti tevékenység végzését. A tervezési terület értékes növényállományának megtartásával ökológiai szempontból is jelentős zöldfelület marad, megőrizve állatvilágát is.

Fontos célkitűzés a templom környezetének rendezése, a múltat felidéző értékeinek védelme, a kedvező látványkapcsolatának megtartása.

A temető és a templomkert területén egységes arculati elemek alkalmazása.

Tervezett funkciók

Jelenlegi állapotában a tervezési területem három különálló, egymástól elkerített területből áll. A kerítések elbontásával egy egybefüggő, nagy területet hoztam létre, melyben a tervezési elvek alapján a következő funkciókat helyeztem el:

Emlékerdő

A tervezési terület nagy részén elsődleges rendeltetésének megfelelően egy emlékerdőt alakítottam ki. Ez a fajta temetkezési mód Magyarországon még nem elterjedt, egyedül Agostyánban található (lásd: 11.1. és 11.2. fejezet), azonban a temető jelenlegi növényállományából adódóan a területen megvalósítható kegyeleti tevékenység. A 7. fejezetben vizsgált 1999. évi XLIII. a temetőkről és a temetkezésről szóló törvényben, valamint a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról a 145/1999. (X. 1.) Korm. rendeletben megfogalmazott rendelkezések alapján nincs elvi vagy jogszabályi akadálya kegyeleti emlékerdő kialakítására.

A cinkotai régi temető területén ez a fajta temetkezési mód a már meglévő sírok között jön létre, megőrizve a meglévő természeti és művi értékeket. Az itt kialakított emlékerdőbe a kijelölt, temetkezésre alkalmas emlékfákhoz számkódot kell hozzárendelni. Az urnák elhelyezésére alkalmas emlékfa a temető területén (hrs.: 117062/1 és 117062/2) az általam felmért értékesebb, idősebb faegyedek, valamint a fel nem mért beerdősült

állományból kijelölt idősebb egyedek. A beerdősült állományból olyan fa alkalmas emlékfának, mely nem meglévő sírhelyben nő, állapota jó. A temető azon részén, ahol sűrűbben fennmaradtak a sírhelyek kevés urnás temetkezésre alkalmas faegyedet jelöltem. A megvalósult magyar és külföldi emlékerdők alapján egy fához 12 darab biológiailag lebomló urnát lehet elhelyezni. Az urnák a fa törzsétől 2,5 m-es sugarú körben temethetőek, így a fa statikai egyensúlyának megtartására szolgáló gyökérzet védve marad. Az urnákat szintén számkóddal kell ellátni, számozásuk északról kezdődne (54. és 57. Melléklet).

- Felmért, urnák elhelyezésére kijelölt faegyedek: 28 db

Összesen 336 db urna

- Fel nem mért, beerdősült faállományból urnák elhelyezésére kijelölt faegyedek (becsült): 58 db

Összesen 696 db urna

Az emlékerdő területén a kijelölt temetkezési helyeknél kialakítható közösségi emlékfá, melyhez egymástól független személyek is temetkezhetnek és családi emlékfá, mely családtagok, barátok hamvai helyezhetőek.

Ez a fajta kegyeleti tevékenység nem változtatja meg a temető összképét, hangulatát, kapcsolatot teremt az ember és a természet között.

Urnafal

A lelkész úr elmondása alapján az altemplomban jelenleg nincs lehetőség urnákat elhelyezni, így igény van urnák elhelyezésére alkalmas kolumbárium fal kialakítására. A területen három urnafalat terveztem a terület keleti részén. Az urnafalak tervezése során figyelembe vettem a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról a 145/1999. (X. 1.) Korm. rendeletben megfogalmazott előírásokat, miszerint az urnát befogadó belső méret legalább 30x30 cm. Urnafülke építmény kialakításához a szabályzat előírhatja a természetes anyagok és művészi formák alkalmazását. Az urnafülkét úgy kell kialakítani, hogy a fülke egyedi díszítése biztosítható legyen.

A tervezett három kolumbáriumfal íves kialakítású, amelynek köszönhetően egy kisebb teresedés jön létre a közepén. Az urnafalak hossz méretei eltérnek egymástól, magasságuk megegyezik. A hosszú vasbeton urnafalak magasságából adódóan zárt érzetet keltenek, ezért a zártság érzését az urnafalak egyes részein pillérekkel oldottam. A pilléreken

keresztül látható a beerdősült emlékerdő területe, valamint a templomkert. Az urnafalakra általánosan jellemző szabályos kiosztást az urnafülkék változó méretével oldottam. Két méretű urnafülkét terveztem: 30x40cm és 40x40 cm. Minden fülkének terveztem peremet, mely az egyedi díszítés lehetőségét biztosítja.

Urnafal I.-urnafülkék száma: 188 db

Urnafal II.-urnafülkék száma: 96 db

Urnafal III.-urnafülkék száma: 244 db

Összesen 528 db urna

A falak mellé kiskockakő burkolatsávot terveztem, hogy rossz időben is könnyen megközelíthetők legyenek a fülkék. A kolumbáriumok környezete gyepes, közepén a jelenlegi temető faállományából pár egyedet meghagyva. A fák árnyékában pihenési lehetőséget nyújtó ülőbútorokat terveztem (58. Melléklet).

Emlékező hely

Az emlékerdő területén két gyepes emlékező helyet terveztem. A helyeket a meglévő nevezetesebb sírok közelében alakítottam ki. Ezeken a helyszíneket a felmért fákat meghagyva, megtisztítottam a fel nem mért, beerdősült állománytól. A területen egyszemélyes ülőbútorokat terveztem, melyek az elmélkedést, megemlékezést erősítik, valamint az egyik pihenőhelyre egy víztálat. Környezetét temetőkre jellemző, természetes hangulatot nyújtó évelő- és cserjefajok kiültetése díszíti.

Emlékfal

A tervezési terület nyugati oldalán alakítottam ki ezt a funkciót. Nyílt gyepes területen helyezkedik el, közepén a 13 darab emlékfal. Az emlékfalak a kolumbáriumok íves falának vonalvezetésére emlékeztetve követik egymást. Az emlékfalakon az elhunytak rokonai, barátai, kikapcsolódás céljából a területre látogatók üzeneteket hagyhatnak. Ezek a falak különféle művek kiállítására is alkalmasak, ideiglenes kiállítások tartására is megfelelőek. A gyepterületen megjelenő ülőkubusokat egymástól elszórtan helyeztem el. A területen egy íves pergolát is terveztem, mely növényzettel befuttatva csendes elvonulóhelyként szolgál. A helyszíntől keletre ligetes területet alakítottam ki, mely átmenetet képez az emlékfalak gyepes területe és az emlékerdő között (59. Melléklet).

Templomkert

A templomkert területén nem terveztem jelentős változással járó kialakítást. A templomtól északra megőriztem az értékes vadgesztenye állományt. A tervezett urnafalakhoz vezető irányban megtisztítottam a területet, a kertben jelenleg megjelenő beerdősült növényállománytól. Fontosnak tartottam a templom épülete kívülről körbejárható maradjon. A templomhoz új fogadóteret terveztem, aminek a Rózsalevél utca felől egy bejárata van.

Fogadóterek, megközelíthetőségi lehetőségek

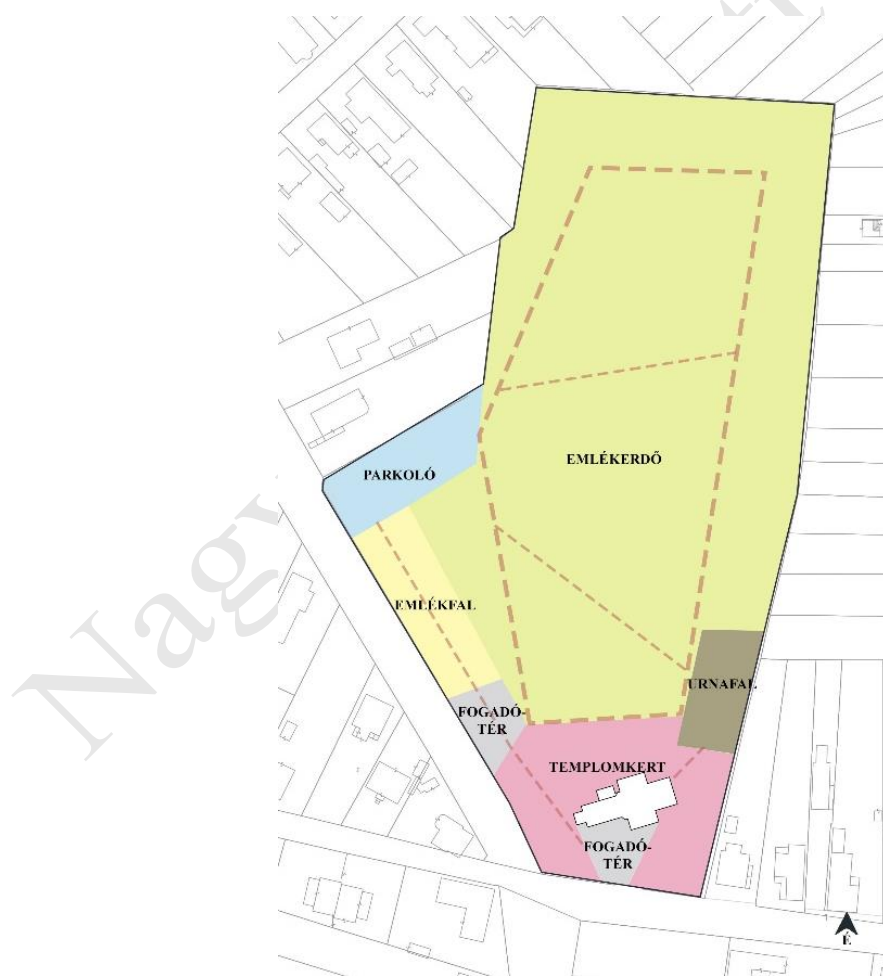
A tervezési területen három megérkezési pontot alakítottam ki. A terület északnyugati sarkában egy parkolót hoztam létre. Az általam tervezett parkoló elhelyezkedése alapvetően megegyezik a területre készített 1:500-as méretarányú koncepcióterv két változatával. A parkoló tervezésénél figyelembe vettem a már meglévő nyár- és akácfa egyedek elhelyezkedését, valamint, hogy a mellette található telken családi házas beépítés található. Összesen 28 darab merőleges felállású személygépkocsi parkolóhelyet alakítottam ki, amiből egy darab a mozgáskorlátozottak számára lett kijelölve. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendeletnek megfelelően a parkoló árnyékolását a meglévő és telepített fák biztosítják. A parkoló és az emlékerdőben kialakított főút között kialakuló teresedésben zöldhulladék lerakót, és illemhelyet helyeztem el.

A temető reprezentatív fogadótere a Gazdaság út felől közelíthető meg. A fogadóteren több ülőberendezési tárgy került elhelyezésre. A tér északi részében kerékpártárolók is kihelyezésre kerültek, azok számára, akik ezzel a közlekedési eszközzel közelítenék meg a templom és a temető területét. A jogszabályoknak megfelelően vízvételi hely, továbbá információs tábla került kihelyezésre, ami a temető részletes térképét, nyitvatartási idejét mutatja be. A téren két nagyobb ágyás is kialakításra került, melynek faállományát a jelenleg templomkert területén lévő akácfa egyedek alkotják, valamint az értékes, Cinkota alapításának emlékére állított emlékmű szintén az ágyásban jelenne meg, az eredeti helyén megőrizve. A tér közepén kisebb vízarchitektúrát is terveztem.

A templom főbejáratánál egy esztétikus fogadóteret alakítottam ki, melynek bejárata a Rózsalevél utca felől nyílik. Az utca felől a templom felé az út ketté válik, közepén kialakítva egy zöldfelületet. A templom mellett, a fogadótér ívéhez igazodó évelőágyást terveztem.

Úthálózat, közlekedési irányok

A tervezési terület legjelentősebb útvonala az emlékerdő területén kialakított íves út, mely körbe járhatóvá teszi a beerdősült területet, sétára invitálja az idelátogatókat. Az útvonal kialakításánál törekedtem a jelenlegi kitaposott ösvény nyomvonalát követni, mely vonalára vannak felfűzve a nevezetesebb sírok. Az emlékerdő természetességének megőrzésére való törekvés következtében, a terület másodlagos útvonala 1,20 m széles gyepes útvonal, amely a parkolót és az urnafalat köti össze. Ezen útvonalak mentén jelennek meg az emlékező helyek is. Fontos közlekedési irány a templomot és az urnafalat összekötő tengely. A templom felől az urnafalak a kerítőfal meglévő lépcsőjén keresztül közelíthetők meg. A tervezési terület nyugati oldalán kialakított funkciókat nem köti össze markáns útvonal. A gyepterületen található emlékfalakat a parkoló felől, egy ponton a takaró cserje növény között kialakított tipegőkön lehet megközelíteni. A templomot a temető fogadótere felől szintén tipegőkön, a kerítőfalat megkerülve lehet megközelíteni.

24. ábra: Tervezett fő funkciók és útvonalak (saját ábra)

Anyaghasználati koncepció

A burkolatok tervezésénél figyelembe vettem az anyagok minőségét, időtállóságát, színvilágát. Az utak hierarchiáját szintén jelzi azok anyaghasználata. Az emlékerdő területén a 1,80 m széles út, valamint a parkolónál kialakult teresedés burkolata Terraway szürke kvarc burkolat. A burkolat vízáteresztő, felülete természetes hatású. A szürke színű burkolat illeszkedik a temető hangulatához, kevésbé érződik markánsnak a természeti környezetben. A parkoló területén aszfalt burkolat került kialakításra. A két fogadótér burkolata eltérő. A temető fogadótéréhez elegáns megjelenésű sötétszürke színű ASTI kombi térkövet terveztem, mely acélszegéllyel csatlakozik az emlékerdő Terraway burkolatához. A templom előtt kialakított fogadótér és a templom körüljárhatóságát biztosító burkolat andezit kiskockakő. Az esztétikus megjelenés érdekében a kaputól vezető útvonal szintén kiskockakő. Az urnafal elé tervezett burkolat, a fal ívét követő andezit kiskockakőből lett kirakva. Az emlékfalakat a parkolótól, valamint a templomot a temető fogadótere felől szabálytalan alakú, 30-50 cm-es szürke andezit tipegőkön lehet megközelíteni. A templom fogadótérén kialakított kis vízarchitektúra burkolata díszkő. A területen kétféle szegély került kialakításra. Az aszfalt burkolat és a Terraway burkolat elválasztására 5x150x1000 mm légköri korrózióálló acélszegély, a fogadótereken alkalmazott térkő és kiskockakő burkolatoknál süllyesztett kerti szegélyt terveztem, melynek színe illeszkedik a burkolathoz (55. Melléklet). Az egyedi és késztermékként kapható berendezési tárgyak anyaghasználatánál a fa, a beton és az acél dominál.

Arculati elemek

A temető hangulatát nagyban meghatározza természetes növényállománya, a fák közt felbukkanó régi sírok. Az Árpád-kori alapokra épült temploma és kerítőfala szintén meghatározó eleme a tervezési területnek. A tervezett és kész elemek letisztult formavilága, anyaghasználata a terület teljes területén megjelennek, ezzel egységes arculatot adva a területnek. Formailag visszatérő motívumként jelenik meg az íves vonalvezetés is, mely megjelenik az urnafalon, az emlékfalakon, az utak vonalvezetésében. A terület egységes arculatának érdekében a területen egységes kerítést és kaput terveztem.

Növényalkalmazási koncepció

A növényzet a temetők egyik legfontosabb eleme, hiszen a jól megválasztott növényekkel oldható a sírhelyek, urnafalak merevsége. A növényalkalmazási koncepció kialakításánál arra törekedtem, hogy megjelenjenek a hagyományos, temetőkre jellemző növények, mint például az örökzöldek, melyek az örökkévalóság jelképei, vagy a sír díszítésnél alkalmazott taxonok. Továbbá a meglévő beerdősült terület természetes hangulatának megtartása érdekében őshonos növényeket alkalmaztam. A területen megjelenő állatvilág - főleg madarak – megóvásának érdekében olyan növényfajok kiválasztását tartottam szem előtt, melyek madarak táplálékául szolgálnak, vonzzák a rovarokat.

Tervezett berendezési tárgyak (R-01, R-02, R-03, R-04, R-05, R-06, R-07, R-08))

A berendezési tárgyak többségének anyaga fa, acél, és beton. A tervezési területen az mmcité termékei közül quinbin elnevezésű, QB615-ös és QB115-ös hulladékgyűjtőt választottam, fa lécborítással. A fogadótéren a burkolatban álló tervezett fának mmcité arbottura ART361-es faveremrácsot, lotlimit SL505-ös kerékpártárolókat, valamint hydro 410 HD410-es ivókutat terveztem. Az mmcité által forgalmazott emau EM156-os és EM157-es támlás padot választottam, amelyik kartámlával rendelkezik. Továbbá a vpi termékei közül a liner egyszerű formavilágú LNR-180 és LNR-68 cm széles beton padjait választottam. A fogadótereken zano Scandik XL információs táblákat helyeztem el. A tervezési terület hiányos közműellátottsága következtében, valamint a jogszabályban megfogalmazott előírásoknak eleget téve a területre egy containex SA 20'szaniterkonténert terveztem (56. Melléklet).

Egyedi tervezésűek a tervezési területen kihelyezett emlékfalak és a környezetében lévő pergola. A fogadótéren kialakított vízarchitektúra, a három urnafal és a kerítés szintén egyedi tervezésű.

11.4. Tervek szöveges ismertetése

Meglévő állapot helyszínrajza (K-01)

A jelenlegi állapotot ábrázoló tervlapon megkülönböztettem az általam felmért faegyedeket és fel nem mért beerdősült állományt. A beerdősült faállomány kiterjedését a XVI. kerület Önkormányzatától kapott 2019-es ortofotó alapján határoztam meg, melyet helyszíni bejárás során pontosítottam. A meglévő állapotot bemutató és a kertépítészeti tervlapon is csak a felmért sírhelyek és a kereszt kerültek jelölésre. A felmérések alapján jelöltem a temető kitaposott ösvényének vonalát, a templomkertben lévő emlékművet, kerítőfalat, kandelábereket, és a burkolatot.

Tereprendezési és vízelvezetési terv (K-03)

A tervezett állapot terepviszonya igazodik a jelenlegi terephez. Az emlékerdő területén a beerdősült növényállomány és a meglévő sírok következtében megőriztem az eredeti terepi adottságokat. A templom épülete az eredeti terephez képest alacsonyabban van, a magasságkülönbség a meglévő kerítőfallal van megoldva. A tervezett emlékfal és parkoló környezetében a terep lejtésének mértéke 3%.

A tervezés során törekedtem a víz elvezetését a víz zöldfelületekbe való elvezetésével megoldani. A gyeppel, növényzettel borított területeken, helyben szikkasztás valósul meg. A parkoló területén a vízelvezetést rozsdamentes acél vízelvezető folyókával oldottam meg. A templomtetőről lefolyó csapadékot a meglévő, kerítőfal mentén kialakított vízelvezető folyókával van megoldva.

Fakivágási és favédelmi terv (K-04)

A fakivágási és favédelmi tervet a teljes tervezési területre készítettem. Összesen 112 db fát mértem fel, ebből 16 db fa kivágandó. A temető területén 5 db felmért fa, a háromszögletű területen 3 db, a templom kert területén 8 db fa kivágandó. A fák kivágását 6 egyednél az állapotuk, 10 egyednél a koncepció indokolta. A beerdősült temető területén a fel nem mért faegyedek a következőképpen kivágandók:

Koncepcionális okokból kivágandók a tervezett útvonal, urnafalak, emlékező helyek és fogadó tereket érintő területen található faegyedek.

A tervezett urnafalak által határolt középső teresedés faállományának 70 %-a kivágandó. A beerdősült állományból pár egyedet meghagyva a közepén.

A teljes emlékerdő területén, az állomány 5-10%-a kivágandó. A területen lévő magonc, újulat és alászorult egyedek kivágása szükséges, ezzel elősegítve az idősebb faállomány életfeltételeinek javítását.

A felmért, kivágandó fák adatait a fafelmérés táblázat tartalmazza.

Zöldfelületi idomterv (K-05)

A tervezési területemen övezeti besorolásuk alapján Lke-1/XVI/O1 övezetű (hrsz.: 117074) területen és Lke-1/XVI/T övezetű (hrsz.: 117076) területen ír elő a XVI. Kerületi Építési Szabályzat legkisebb zöldfelületi mértéket. Az Lke-1/XVI/O1 övezetű területnek minimum 55%-ot kell kitennie. A területet kialakított parkoló és a gyepes terület következtében 65,14%-os a zöldfelületi mértéke. Az Lke-1/XVI/T övezetű templomkert zöldfelületi mértéke 73,6%. Zöldfelületi aránya tervezett állapotban meghaladja a szabályzatban előírt 50%-ot.

A Kb-T/XVI/1 övezetű 117062/1 és 117062/2 hrsz. terület zöldfelületi borítottsága tervezett állapotban 92,8% és 92,53%. A kivett terület 88,74%-ot és a Köu-4 övezetbe tartozó terület 59,4%-ot ér el.

Bontási terv (K-06)

A tervezett állapot kialakításához a jelenleg három különálló területet elválasztó kerítések elbontása szükséges. A Gazdaság út és Rózsalevél utca mentén húzódó kerítések és a 3 db kapu szintén bontandók. További bontandó elem a betonburkolat és kerti szegélye. A templom és az emlékmű körül elbontott kiskockakő újból felhasználható a tervezési területen.

Cserjeirtást 335m² területen kell végezni, gyp- és talajtakaró felület nyesést 2290m²-en.

Kiemelt részterület kertépítészeti terve (KR-01)

A tervezési területem kiemelt részterülete magába foglalja a templomkertet, a temető fogadó terét, az emlékfalak környezetét, a parkoló és az emlékerdő egy részét. A kiemelt részterületre készítettem el a növénykiültetési és évelőkiültetési tervet, valamint a részlettervek többségét.

Növénykiültetési terv és Évelőkiültetési terv (KR-02, KR-03, KR-04, KR-05)

Fa

A meglévő faállomány a tervezési terület teljes területén jelentős mértékű. Az elültetendő fák száma összesen 21 db, melyből 16 db a kijelölt részterületre esik. A beerdősült temető területén a meglévő növényállomány *Celtis occidentalis*, *Robinia pseudoacacia* egyedei közé egy-egy örökzöldet – *Picea pungens* és *Pseudotsuga menziesii* – terveztem. A kialakított parkoló árnyékoltságát a meglévő *Populus alba*, *Robinia pseudoacacia* és a tervezett *Acer campestre* 'Elsrijk' egyedek biztosítják. A kerítés mentén *Pyrus pyraister* 'Veszprém' és a fogadótéren *Tilia tomentosa* fajokat terveztem. A templomkert területén a *Robinia pseudoacacia* faegyedek között két *Zelkova serrata* került telepítésre, a kedvező látványtengelyt szabadon hagyva (60. Melléklet).

A fák telepítését a MSZ 12172:2019-es szabvány szerint kell végezni.

Latin név	Magyar név
<i>Acer campestre</i> 'Elsrijk'	Mezei juhar
<i>Pyrus pyraister</i> 'Veszprém'	Vadkörte
<i>Tilia tomentosa</i>	Ezüst hárs
<i>Zelkova serrata</i>	Japán gyertyánszil
<i>Picea pungens</i>	Szúrós luc
<i>Pseudotsuga menziesii</i>	Amerikai duglászfü

Cserje

A tervezési területen 2-6 m magas cserjét, 1-2m közé eső középmagas cserjét és 1m alatti alacsony cserjét terveztem. A tervezett magas cserjefoltok területrészek, szomszéd telkek takarására szolgálnak. A parkoló menti magas cserjéknek a takarás mellett zajcsökkentő, por felfogó szerepük van, csökkentve a kedvezőtlen hatásokat a szomszéd telkek irányába. Madarak számára kedvelt fészkelő helyet és élelmet nyújtó magas cserje többek közt a *Cornus mas*, *Crataegus monogyna*, *Cotoneaster glaucophyllus* és *Sambucus nigra*. Az emlékfal környezetében lévő pergolára *Clematis montana* „Rubens” kúszócserjét terveztem, mely csavarodó szárúkkal a pergolához rögzített ideiglenes zsinórzattal futtatható fel. A növényt a pergola oszlopához kell ültetni. Középmagas és alacsony cserjéket vegyesen

telepítettem. A cserjék kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy virágukkal és/vagy termésükkel díszítsenek. A cserjék virágszíne fehér, rózsaszín vagy lila árnyalatú. Látványos virágzású fajok közé tartozik az *Amelanchier canadensis*, *Clematis montana* 'Rubens', *Syringa vulgaris* 'Charles joly', *Viburnum x burkwoodii*, *Philadelphus* 'Schneestrum', *Ceanothus thyrsiflorus* 'Repens', *Deutzia gracilis* 'Nikko'. Egész évben színes foltként jelenik meg a *Cotoneaster glaucophyllus*, *Lonicera nitida* 'Maigrün', *Salix purpurea* 'Gracilis' és a *Ceanothus thyrsiflorus* 'Repens' (60. Melléklet).

Magas cserje

Latin név	Magyar név
<i>Amelanchier canadensis</i>	Kanadai fanyarka
<i>Clematis montana</i> 'Rubens'	Hegyi iszalag
<i>Cornus mas</i>	Húsos som
<i>Cotoneaster glaucophyllus</i>	Hamvas madárbirs
<i>Crataegus monogyna</i>	Egybibés galagonya
<i>Euonymus europaeus</i>	Csíkos kecskerágó
<i>Rosa canina</i>	Gyepűrózsa
<i>Sambucus nigra</i>	Fekete bodza
<i>Syringa vulgaris</i> 'Charles joly'	Közönséges orgona
<i>Viburnum x burkwoodii</i>	Tavaszi bangita

Középmagas cserje

Latin név	Magyar név
<i>Lonicera nitida</i> 'Maigrün'	Mirtuszlonc
<i>Philadelphus</i> 'Schneestrum'	Teltvirágú jezsámen
<i>Rhus aromatica</i> 'Gro-Low'	Kanadai szömörce
<i>Salix purpurea</i> 'Gracilis'	Csigolyafűz

Alacsony cserje

Latin név	Magyar név
<i>Ceanothus thyrsiflorus</i> 'Repens'	Terülő kék virágú táskavirág
<i>Cotoneaster salicifolius</i> 'Parkteppich'	Fűzlevelű madárbirs
<i>Deutzia gracilis</i> 'Nikko'	Kecses gyöngyvirágcsereje

Talajtakaró

Jelenleg a temető területének nagy részét talajtakaró, elsősorban *Hedera helix* borítja. A tervezett emlékerdő területén a meglévő talajtakaró mellett, *Ajuga reptans* 'Atropurpurea', *Vinca major* 'Maculata' és *Vinca minor* 'Alba' jelenik meg. Az alkalmazott fajok mindegyike örökzöld, árnyéktűrő (60. Melléklet).

Latin név	Magyar név
<i>Ajuga reptans</i> 'Atropurpurea'	Indás ínfű
<i>Hedera helix</i>	Borostyán
<i>Vinca major</i> 'Maculata'	Nagy meténg
<i>Vinca minor</i> 'Alba'	Fehér kis meténg

Évelők és hagymás növények

Árnyéki évelőágyást a temető fogadóterén és az urnafal közelében alakítottam ki. A fogadóterén, Az évelőágyás növényeinek kiválasztásánál törekedtem örökzöld, télálló taxonokat választani, melyek egész évben díszítenek. Színvilágát tekintve rózsaszín, fehér, lilás virágok jelennek meg. Az ágyásban megjelennek a temetőkre jellemző, sírdíszítésnél alkalmazott taxonok is, mint a *Bergenia* 'Morgenröte', *Carex morrowii* 'Irish Green', *Conallaria majalis*. A növények közül az év minden napján díszítő örökzöld vagy télálló növényeket is alkalmaztam (57. Melléklet).

Napra ültethető évelőket terveztem a templom melletti ágyásba és az emlékfal környezetébe. Főként rovarokat, köztük lepkéket is vonzó, fűszernövényeket terveztem. Az évelők virágszíne fehér, rózsaszín és lila árnyalatait mutatja. Az évelők közül kiemelkedik magasságának köszönhetően az *Anemone x hybrida* 'Andrea Atkinson', *Echinacea purpurea* 'Magnus', *Perovskia atriplicifolia*, és *Verbena bonariensis* (60. Melléklet).

Árnyéki évelő

Latin név	Magyar név
<i>Alchemilla mollis</i> 'Thriller'	Lágyszőrű palástfű
<i>Aster divaricatus</i>	Ernyős őszirózsa
<i>Astrania major</i> 'Ruby Cloud'	Nagy völgyecsillag
<i>Bergenia</i> 'Morgenröte'	Bőrlevél hibrid
<i>Carex morrowii</i> 'Irish Green'	Japán sás
<i>Conallaria majalis</i>	Gyöngyvirág
<i>Epimedium x rubrum</i>	Vöröslő tündérvirág
<i>Melica uniflora</i> 'Albida'	Gyöngyperje
<i>Pulmonaria officinalis</i>	Orvosi tüdőfű

Napos évelő

Latin név	Magyar név
<i>Anemone x hybrida</i> 'Andrea Atkinson'	Kerti szellőrózsa
<i>Calamintha nepeta</i> 'White Cloud'	Mirigyes pereszlény
<i>Echinacea purpurea</i> 'Magnus'	Bíbor kasvirág
<i>Festuca glauca</i> 'Elijah Blue'	Kék csenkesz
<i>Gaura lindheimeri</i> 'Whirling Butterflies'	Díszgyertya
<i>Geranium x cantabrigiense</i> 'Karmina'	Angol gólyaorr
<i>Lavandula angustifolia</i> 'Cedar Blue'	Levendula
<i>Mentha spicata</i> var. <i>crispa</i> 'Moroccan'	Fodormenta
<i>Origanum vulgare</i>	Oregánó
<i>Perovskia atriplicifolia</i>	Kék sudárzsálya
<i>Salvia officinalis</i> 'Purpurascens'	Orvosi zsálya
<i>Thymus vulgaris</i> 'Orange Balsam'	Kerti kakukkfű

<i>Verbena bonariensis</i>	Óriás verbéna
----------------------------	---------------

Gyep

A tervezési terület naposabb részein van kialakítva gyepfelület. Ilyen terület az emlékfal környezete és a templom fogadóterének környezete. A templom körüli *Aesculus hippocastanum* állománynál megmarad a gyepfelület, valamint az urnafalaktól északra lévő síroknál szintén gyepfelületet alakítottam ki.

Latin név	Magyar név	%
<i>Festuca heterophylla</i>	Felemáslevelű csenkesz	50%
<i>Festuca rubra</i>	Vörös csenkesz	20%
<i>Lolium perenne</i>	Angol perje	30%

Tavaszi hagymás

Az urnafaltól északra kialakított, sírok közti gyepfelületben kis csoportokban terveztem. A koratavaszi időszakban lila és fehér virágaival díszíti a sírok környezetét (60. Melléklet).

Latin név	Magyar név
<i>Crocus chrysanthus 'Blue Pearl'</i>	Korai sáfrány
<i>Crocus chrysanthus 'Prins Claus'</i>	Korai sáfrány
<i>Crocus vernus</i>	Tavaszi sáfrány

12. Összefoglalás

Diplomadolgozatomban a mára beerdősült XVI. kerületi cinkotai régi temető újrahasznosításának lehetőségét dolgozta fel. A tervezési terület a lezárt temető területéből, a temetőtől délre lévő evangélikus templom környezetéből és a nyugatra lévő háromszögletű területből áll.

A dolgozatban bemutattam Cinkota, a temető és az Árpád-kori alapokra épült evangélikus templom kialakulásának történetét. A temető kialakulásáról nincsenek pontos adatok, azonban a katonai térképek, birtoktérképek és a temetőben található sírok alapján az 1800-as évek elejére tehető.

A dolgozatomban megalapozásaként bemutattam a katolikus és protestáns temető jellemzőit, majd a tervezési területet különféle szempontok alapján vizsgáltam meg. A tervezési terület környezetének vizsgálata során ismerttettem a régi temető 1 km-es körzetben lévő különféle funkciójú épületeket, és a zöldfelületi ellátottságot. Bemutattam a három terület jelenlegi hasznosítását; a temető területén az emlékezés és kikapcsolódás, a háromszögletű területen parkoló funkció megjelenése és a templom területén az egyházi szertartások jellemzők. Ismerttettem a tervezési terület jelenlegi szabályozását, részletezve a terület tulajdonviszonyait, a lezárt temetőre vonatkozó törvényt és rendeletet, a fővárosi településszerkezeti tervet és a kerületi építési szabályzatot. Bemutatásra került a háromszögletű területre készített korábbi koncepcióterv két változata, melyben parkolót terveztek.

A tervezés előkészítéséhez felmértem a terület jelenlegi értékes faegyedeket, valamint meglévő temető nyilvántartás hiányában a látogatott, gondozott sírhelyeket. A temető területén főként nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) és közönséges japánakác (*Styphnolobium japonicum*), a háromszögletű területen fekete nyár (*Populus nigra*) és fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), templomkertben közönséges vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*) és fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) jellemző. A terület jelentős részén megjeleik talajtakaróként a közönséges borostyán (*Hedera helix*). A tervezési terület értékes művi elemei közé tartoznak a felmért sírhelyek, a templom és a kerítőfal, valamint az emlékmű.

Diplomatervem fő célkitűzése a lezárt temető újrahasznosítása különböző használati körök kiszolgálására, a beerdősült történeti temető jellegének megőrzésével. A fő célkitűzés nagyban meghatározta a tervezett funkciókat. Ennek megfelelően a területen emlékerdőt alakítottam ki, olyan temetkezési emlékhelyet, ahol a hamvakat egy biológiailag lebomló urnában, egy emlékfa gyökérszónájában helyezik el. A dolgozatomban ismerttettem az emlékerdő fogalmát és megvalósult hazai és külföldi példákat. Ez a fajta temetkezési mód lehetővé teszi, hogy a növényállomány és a művi értékek megmaradjanak. A tervben kialakított másik temetkezési mód az urnafülkébe való temetkezés. A megemlékezésnek is teret adva emlékező helyeket és emlékfalakat hoztam létre.

Az emlékerdő fő útvonala a jelentősebb síremlékek mentén vezet. Ilyen felmért jelentős síremlék Beniczky család két sírhelye és Tabódy Ida sírja. Az emlékező helyeket szintén ezek közelében kerültek kialakításra. Itt található Lincényi József néptanító sírja,

Gregorio Carolo Molnár cinkotai egykori evangélikus lelkész sírja. A tervezett parkoló irányából az emlékfalak és templom felé kevésbé markáns útvonal jellemző.

A természetes megjelenés megőrzése érdekében burkolatok és berendezési tárgyak választásánál, tervezésénél figyelembe vettem, hogy anyaghasználatuk és színük szempontjából is illeszkedjenek a területhez. Emellett az úthálózat íves vonalvezetése visszatér az urnafalak és emlékfalak íves elhelyezkedésében.

A diplomatervben kidolgozott növényalkalmazásnál arra törekedtem, hogy megjelenjenek az őshonos, madarak számára fészkelőhelyül szolgáló, ételmezt nyújtó cserjék, a temetőkre jellemző örökzöldek, általánosan sírdíszítéshez alkalmazott növények, valamint a rovarokat vonzó virágos évelők, fűszernövények. A jelentős lombkoronaborítottság miatt az emlékerdő területén elsősorban cserjék kerültek telepítésre, a fogadótereknél pedig a díszesebb évelőkiültetések hangsúlyosak.

A temetők zöldfelületeit egyre inkább rekreációs zöldfelületként is használják. Ez a cinkotai régi temető jelenlegi hasznosításán is megfigyelhető. A terület tervezése során szem előtt tartottam, hogy a kikapcsolódás céljából idelátogatók igényeit is kiszolgálják.

A dolgozatomban bemutatott, vizsgálatokon alapuló terv lehetőséget teremt a múltat felidéző értékek védelmére, valamint a növényállomány megtartásával a terület újból használhatóvá váljon.

Forrásjegyzék

Irodalomjegyzék

- 1994: Evangélikus Élet 59 évf. 29. szám, Tóth-Szöllős Mihály Szerkesztőség és kiadóhivatal, Budapest
- A cinkotai asszonyírtó (1916) Pesti Hírlap 38 évf. 134 szám. pp. 12-13.
- Balassa István (1989): A magyar falvak temetői. Corvina kiadó, Budapest
- Benedek Ágnes (szerk.) (2001): Temetők és bűnügyek. *Kertváros helytörténeti füzetek* 2. szám. Corvin Művelődési Ház Igazgatósága, Budapest
- Budapest Főváros Tanácsa Végrehajtó Bizottsága üléseinek jegyzőkönyvei (HU BFL XXIII.102.a.1) 1981. május 20.
- Dr. Irásné Melis Katalin (1975): Középkori falvak Pest hatrában. *Archaeologia értesítő* 102 évf. 2. füzet. Akadémia kiadó, Budapest

- Dr. Irásné Melis Katalin (1983): Adatok a pesti-síkság Árpád-kori településtörténetéhez. *Monumenta Historica Budapestinensia* 4. kötet. Budapest
- Gecséné Tar Imola (2012): Történeti temetők Magyarországon. Budapest
- Gecséné Tar Imola (2020): A hazai temetők örökségvédelmi tükrében. *Regio* 28 évf. 3 szám. pp. 9-23.
- Gígler Richárd, H. Ág Éva, Horváti Andor, Kovács Sándor, Möcsényi Mihály, Schrenk Ágnes, Seléndy Szabolcs (1972): Temetőkert. Magyar és külföldi temetők története és művészete. Fejfák, sírkövek, kolumbáriumok. A temetőkert díszítése és ápolása. A tervezés feladatai – jogok és kötelességek. Sír gondozási szolgáltatások. Növényválasztási tanácsok. Mezőgazdasági kiadó, Budapest
- Jószaíné Párkányi Ildikó (2007): Zöldfelület-gazdálkodás, parkfenntartás. Mezőgazda Kiadó, Budapest. 361p.
- Lantos Antal – Széman Richárd (2014): Őrzendő emlékeink. *Kertváros helytörténeti füzetek* 35. szám. Corvin Művelődési Ház Igazgatósága, Budapest
- Lantos Antal – Széman Richárd (2015): Kisasszonyok, nagyasszonyok. *Kertváros helytörténeti füzetek* 38. szám. Corvin Művelődési Ház Igazgatósága, Budapest
- Lantos Antal (2007): Kerületünk ősi falvai Mohács előtt. *Kertváros helytörténeti füzetek* 10. szám. Corvin Művelődési Ház Igazgatósága, Budapest
- Lantos Antal (2009): Cinkota története Moháctól 1860-ig. *Kertváros helytörténeti füzetek* 17. szám. Corvin Művelődési Ház Igazgatósága, Budapest
- Lantos Antal (2011): Cinkota története 1860-1920. *Kertváros helytörténeti füzetek* 18. szám. Corvin Művelődési Ház Igazgatósága, Budapest
- Lantos Antal (2013): Cinkota története 1920-1950. *Kertváros helytörténeti füzetek* 29. szám. Corvin Művelődési Ház Igazgatósága, Budapest
- Nagy Iván (1857): *Magyarország családai* Első kötet
- Ormos Imre (1967): A kerttervezés története és gyakorlata. Mezőgazdasági kiadó, Budapest
- Schmidt Gábor (szerk.) (2003): Növények a kertépítészetben. Mezőgazda kiadó, Budapest
- Széman Richárd (2015): Képes híradás Budapest pereméről. *Kertváros helytörténeti füzetek* 39. szám. Corvin Művelődési Ház Igazgatósága, Budapest

Internetes források

Int-01 <http://www.szag.hu/weboldal/cinkota.php>

Int-02 <https://www.bp16.hu/a-xvi-keruletrol>

Int-03 <http://magyar-irodalom.elte.hu/html/bzsuzsa/Cinkota.html>

Int-04 <https://csobajbanya.hu/tortenete/>

Int-05 <https://bp16.minerva.hu/minerva/bp16ker/Ertekleltar/adatlapok/adatlap-1620/adatlap-1620.html>

Int-06 <https://16.kerulet.ittlakunk.hu/templom/150118/budapest-legregebbi-evangelikus-temploma-cinkotan-lathato>

Int-07 <https://www.emlekerdo.hu/>

Int-08 https://www.friedhofewien.at/media/files/2010/waldfriedhof_folder_druck%20pdf_25577.pdf

Int-09 <https://www.ruheforst-deutschland.de/>

Int-10 <https://www.friedwald.ch/>

Rendeletek, jogszabályok és tervek

1999. évi XLIII. a temetőkről és a temetkezésről szóló törvény

A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról a 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet

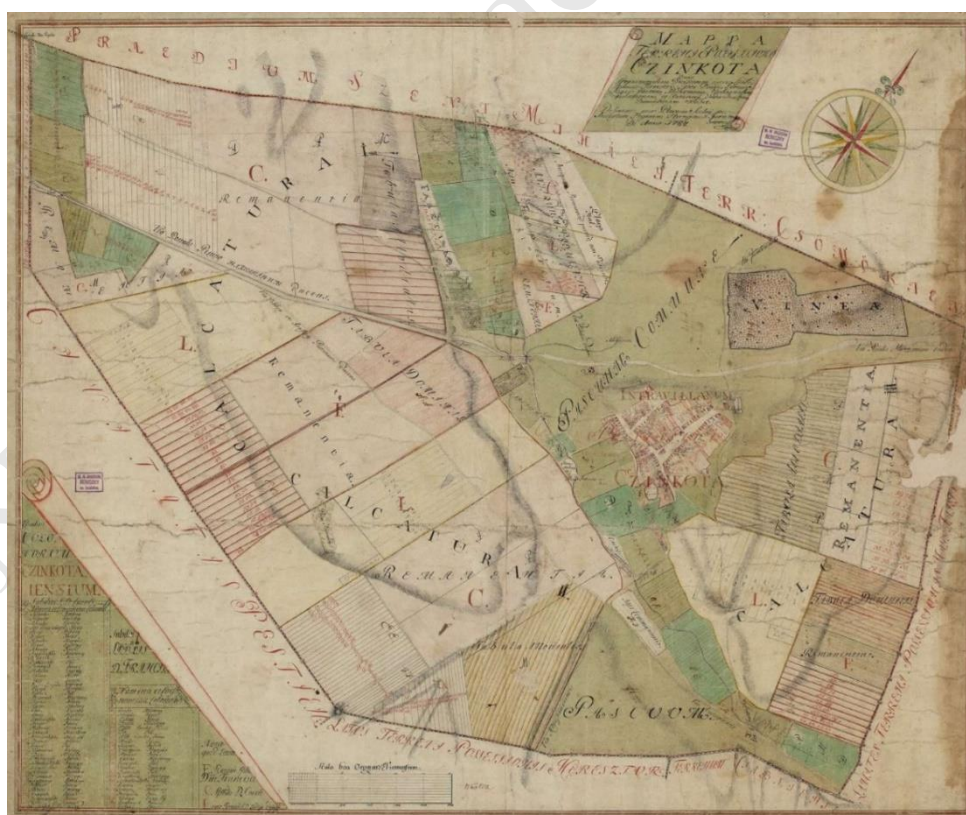
Budapest Főváros Településszerkezeti Terve

Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 21/2018. (VII. 6.) önkormányzati rendelet 1. mellékletének Szabályozási Terve

Melléklet

1. Melléklet: 1768-as birtoktérkép (forrás: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára)

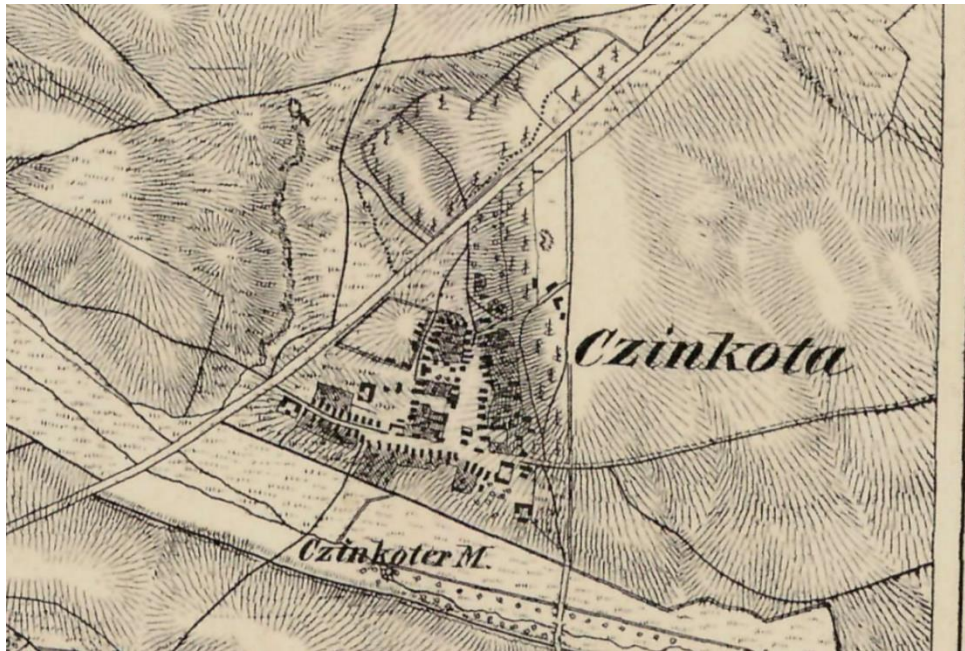
2. Melléklet: 1784-es birtoktérkép (forrás: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára)

1. Melléklet: Pest és környékének áttekintő térképe (1775) (forrás: maps.arcanum.com/hu)

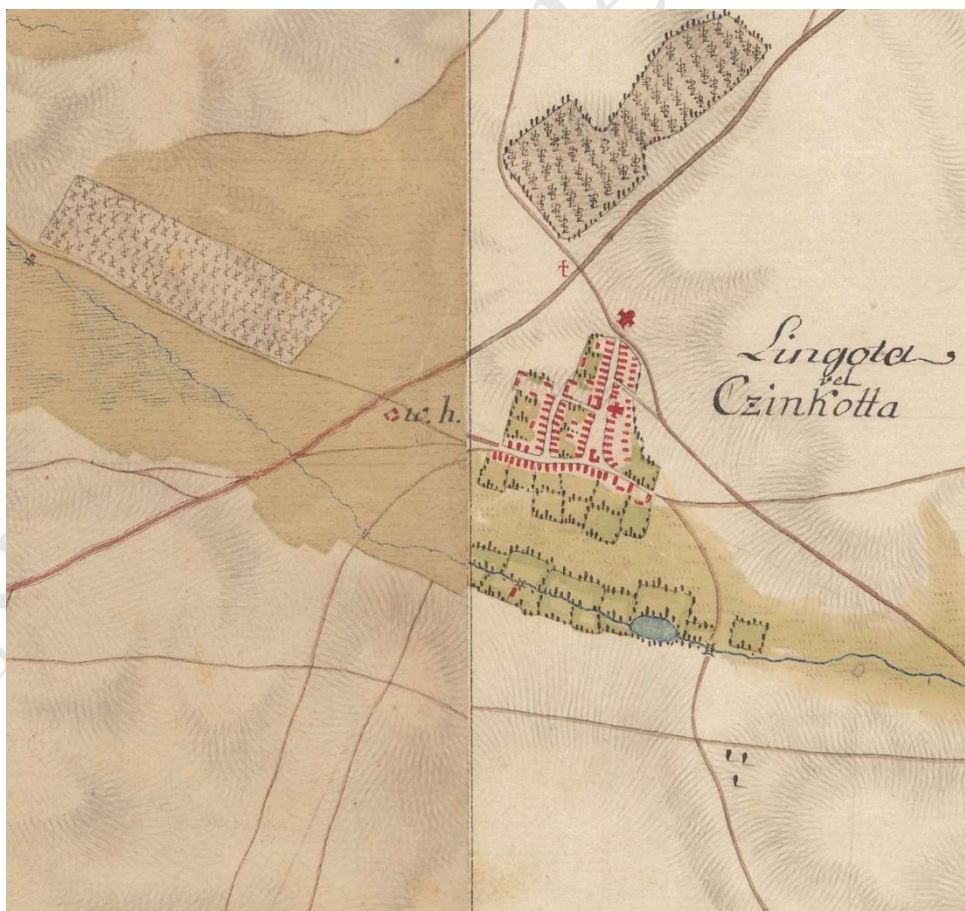

2. Melléklet: Pest, Buda és környékének katonai célú várostérképe (1810-20) (forrás: maps.arcanum.com/hu)

3. Melléklet: Pest, Buda, Óbuda és tágabb környezetének topográfiai térképe (1852)

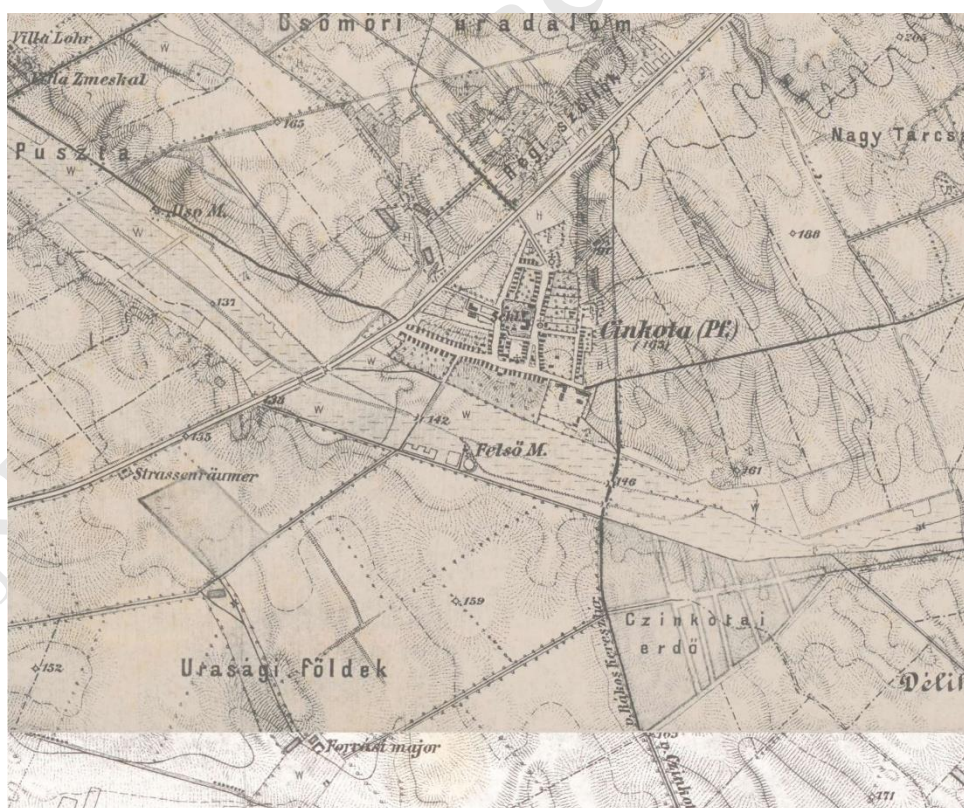
(forrás: maps.arcanum.com/hu)

4. Melléklet: Első katonai felmérés (1783) (forrás: maps.arcanum.com/hu)

5. Melléklet: Második katonai térkép (1861) (forrás: maps.arcanum.com/hu)

6. Melléklet: Harmadik katonai felmérés 1:25000 méretarányú térképe (1882) (forrás: maps.arcanum.com/hu)

9. és 12. Melléklet: 1963-as (bal) és 1968-as (jobb) légifelvétel a tervezési területről
(forrás: fentrol.hu)

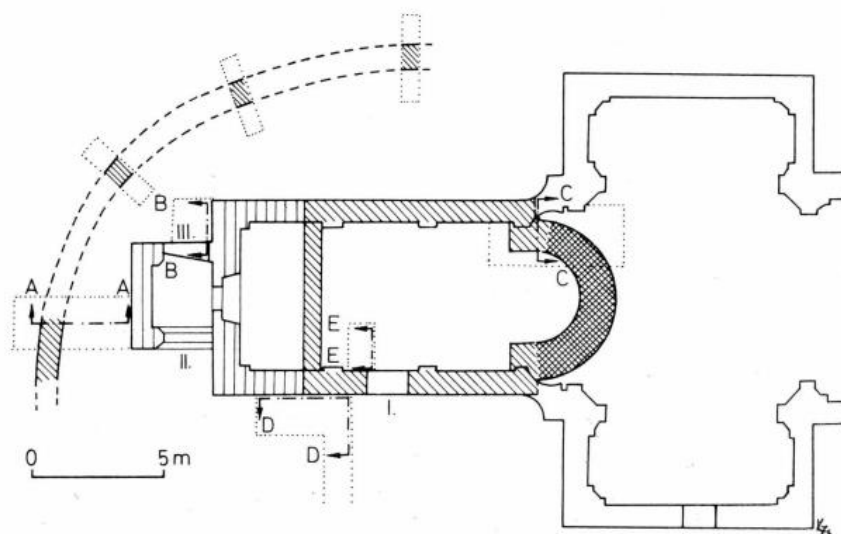
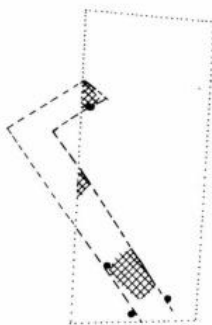
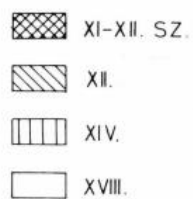
13. és 14. Melléklet: 1977-es (bal) és 1984-es (jobb) légifelvétel a tervezési területről
(forrás: fentrol.hu)

15. és 16. Melléklet: 2000-es légifelvétel (bal) és 2021-es ortofotó (jobb)a tervezési területről
(forrás: fentrol.hu (bal) és a XVI. kerület térinformatikai rendszere (jobb))

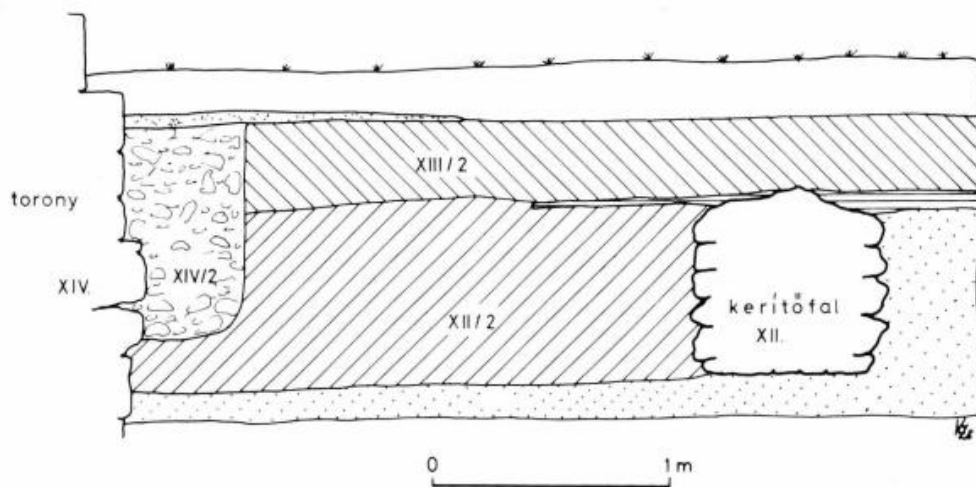

17. Melléklet: 2021-es ortofotó Cinkota városrészt ábrázolja (forrás: XVI. kerület
térinformatikai rendszere)

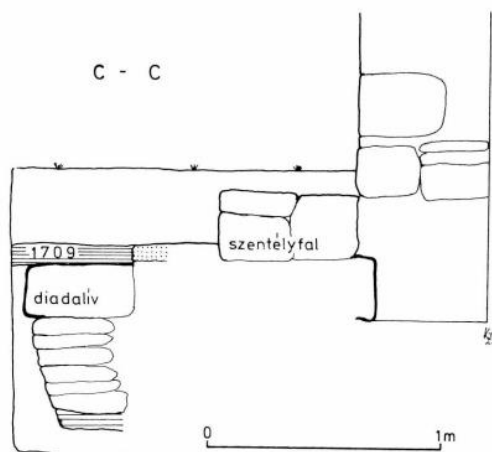

18. Melléklet: Cinkotai evangélikus templom 1973. évi ásatás helyszínrajza (forrás: IRÁSNÉ 1975)

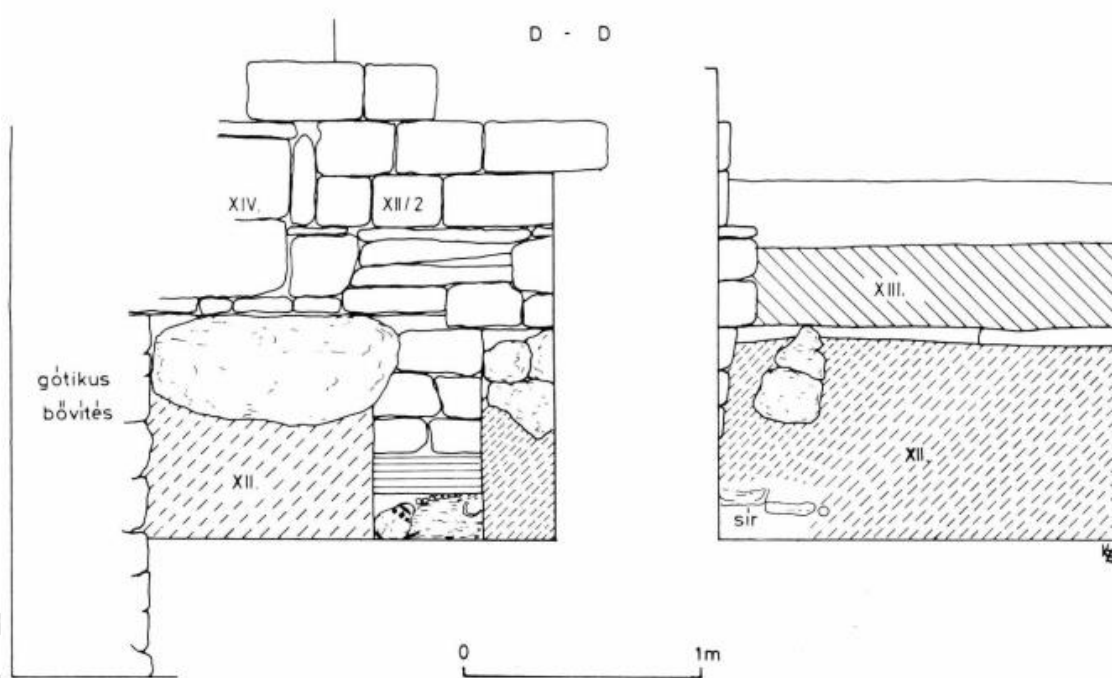
A — A

19. Melléklet: Evangélikus templom kerítőfaláról készült metszet (forrás: IRÁSNÉ 1975)

20. Melléklet: Evangélikus templom szentély felől készült metszet (forrás: IRÁSNÉ 1975)

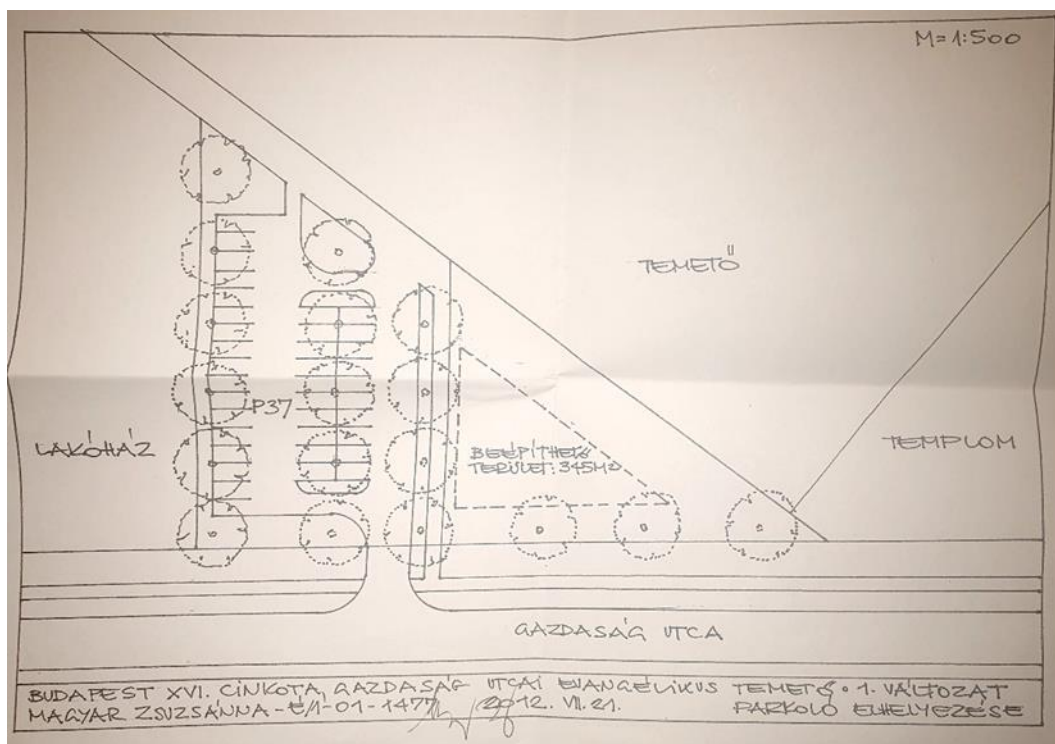
21. Melléklet: Evangélikus templom déli faláról készült metszet (forrás: IRÁSNÉ 1975)

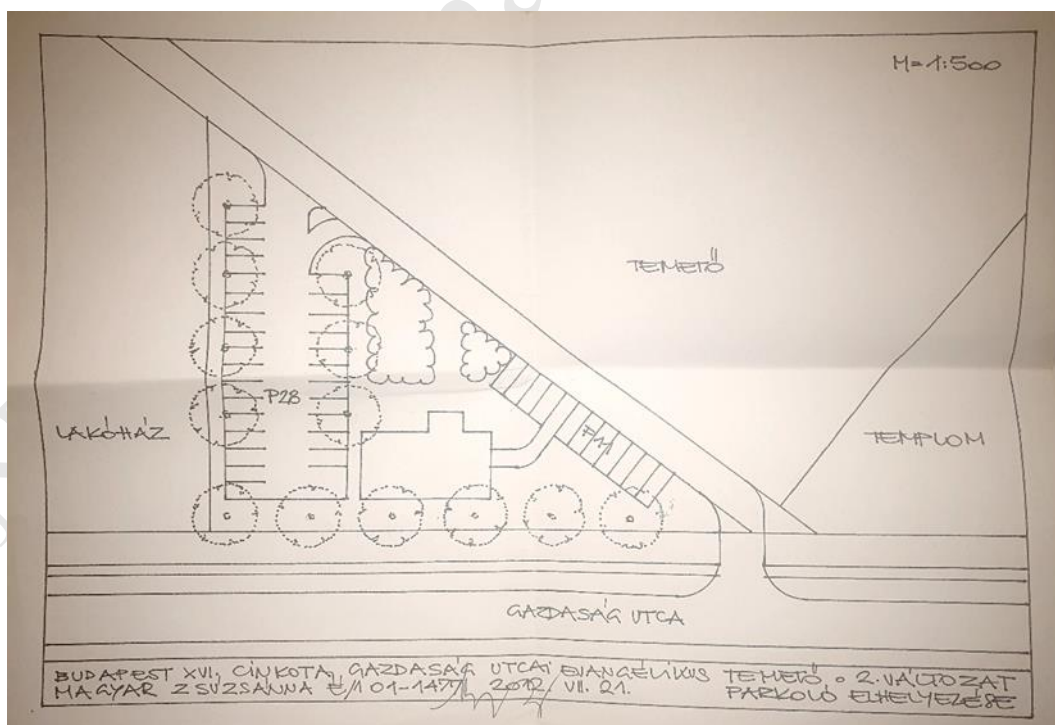
22. Melléklet: Cinkotai Evangélikus templom gótikus toronysüveggel (forrás: Fortepan, 26804)

23. Melléklet: Cinkotai Evangélikus templom hagymakupolával (forrás: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, bibFSZ01504413)

24. Melléklet: Parkolóként funkcionáló háromszögletű terület koncepcióterv I. változata (forrás: Vető István lelkész úr)

25. Melléklet: Parkolóként funkcionáló háromszögletű terület koncepcióterv II. változata (forrás: Vető István lelkész úr)

26.-27. Melléklet: Temető növényállománya (saját kép)

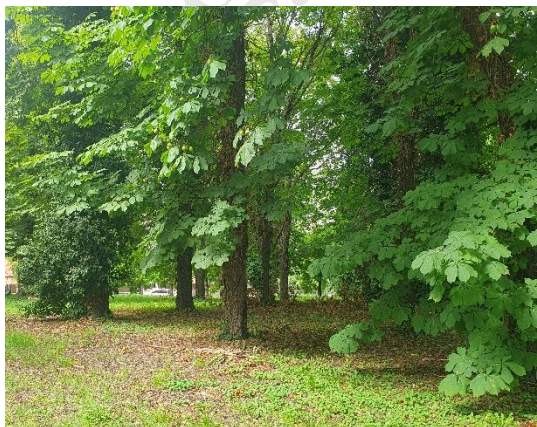
28. -29. Melléklet: Temető növényállománya (saját kép)

30. -31. Melléklet: Temető növényállománya, szomszéd telkek kapuinak környezete (saját kép)

32.-33.Melléklet: Háromszögletű terület (saját kép)

34.-35. Melléklet: Templomkert növényállománya (saját kép)

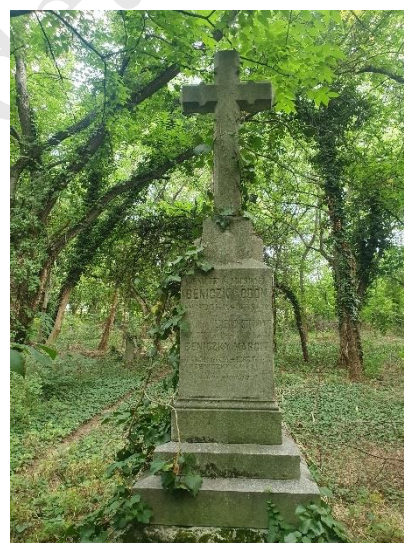
36. Melléklet: Gregorio Carolo Molnár cinkotai egykori evangélikus lelkész sírja (saját kép)

37. Melléklet: Gregorio Carolo Molnár cinkotai egykori evangélikus lelkész sírja (saját kép)

38. Melléklet: Beniczky Ádám sírja (saját kép)

39. Melléklet: Beniczky Ödön sírja (saját kép)

40. Melléklet: Tabódy Ida sírja (saját kép)

41. Melléklet: 1949-ben állított kőkereszt (saját kép)

42. Melléklet: Látogatott sír (saját kép)

42. Melléklet: Látogatott sír, szomorúfüz szimbólummal (saját kép)

42. Melléklet: Látogatott sír (saját kép)

42. Melléklet: Látogatott sír (saját kép)

42. Melléklet: Látogatott sír, porcelánfotóval díszített (saját kép)

42. Melléklet: Látogatott sír, porcelánfotóval díszített (saját kép)

43. Melléklet: Sírban található építészeti törmelék (saját kép)

44. Melléklet: Növényzetben található törmelék (saját kép)

45. Melléklet: Megbontott kerítés (saját kép)

46. Melléklet: Kerítés nem megfelelő állapota (saját kép)

47. Melléklet: Templom különböző korszakában épített falrészei (saját kép)

48. Melléklet: Templom körüli kerítőfal lépcsője (saját kép)

49. Melléklet: Emlékmű (saját kép)

50. Melléklet: Templomhoz vezető bejárat (saját kép)

51. Melléklet: Kültéri wc (saját kép)

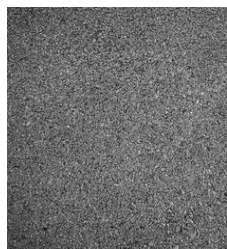
52. Melléklet: Haidekker hálós kerítés (saját kép)

53. Melléklet: Tervezési terület közművesítettsége (forrás: e-közmű)

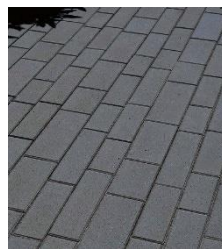
Terraway -
szürke kvarc
színű

Aszfalt

Andezit
kiskockakő

ASTI kombi
térkő

Andezit tipegő
kő

55. Melléklet: Tervezett burkolatok

mmcité – EMAU: EM156 és EM157

mmcité – ARBOTTURA: ART361

mmcité – QUINBIN: QB616 és QB115

mmcité – LOTLIMIT: SL505

mmcité – HYDRO 410: HD410

zano – Scandik 08.046. XL

vpi – LINER: LNR-180 és LNR-68

containex – SA 20'

56. Melléklet: Tervezett berendezési tárgyak

57. Melléklet: Emlékerdő látványa

58. Melléklet: Urnafal látványa

59. Melléklet: Emlékfal látványa

60. Melléklet: Tervezett növények

Készítette: Nagy Bernadett

Felmérés												
sorszám	latin név	magyar név	korona átmérő (m)	törzs átmérő (cm)	korona állapot	törzs állapot	hrsz	mérés ideje	megjegyzés	fenntartási javaslat	kivágandó	Kivágás oka
1	Styphnolobium japonicum	Közönséges japánakác	10,5	40	4	5	117062/1	2023.04.21	borostyán, száraz ág	ifjító metszés, borostyán eltávolítása		
2	Styphnolobium japonicum	Közönséges japánakác	8,5	52	3	3	117062/1	2023.04.21	kéregsérülés, borostyán, száraz ág	ifjító metszés, borostyán eltávolítása		
3	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	9	48	5	5	117062/1	2023.04.21	borostyán	borostyán eltávolítása		
4	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	12	60	5	5	117062/2	2023.04.21	borostyán	borostyán eltávolítása		
5	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	9	54	5	5	117062/2	2023.04.21				
6	Styphnolobium japonicum	Közönséges japánakác	8	40	5	5	117062/2	2023.04.21				
7	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	8	40	5	5	117062/2	2023.04.21	borostyán	borostyán eltávolítása		
8	Styphnolobium japonicum	Közönséges japánakác	8	55	4	5	117062/2	2023.04.21	borostyán, száraz ág	ifjító metszés, borostyán eltávolítása		
9	Styphnolobium japonicum	Közönséges japánakác	8,5	50	5	5	117062/1	2023.04.21	borostyán	borostyán eltávolítása		
10	Populus nigra	Fekete nyár	4,5	58	3	5	117062/1	2023.04.21	borostyán, száraz korona	ifjító metszés, borostyán eltávolítása		
11	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	8	45	5	5	117062/1	2023.04.21	borostyán	borostyán eltávolítása		
12	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	9,5	50	5	5	117062/1	2023.04.21	sírban nő, borostyán	borostyán eltávolítása		
13	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	10	40	5	5	117062/1	2023.04.21	borostyán	borostyán eltávolítása		
14	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	6	40	5	5	117062/2	2023.04.21				
15	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	9	40	4	5	117062/2	2023.04.21	borostyán	borostyán eltávolítása		
16	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	8	60	4	5	117062/2	2023.04.23	borostyán	borostyán eltávolítása		
17	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	11	64	5	5	117062/1	2023.04.21	borostyán	borostyán eltávolítása		
18	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	10,5	54	5	5	117062/2	2023.04.21	borostyán	borostyán eltávolítása		
19	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	9,4	50	5	3	117062/2	2023.04.21	kéregsérülés			
20	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	7,5	50	5	5	117062/2	2023.04.21	sírban nő			
21	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	10	65	5	5	117062/2	2023.04.21	sírban nő			
22	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	8,5	45	5	5	117062/2	2023.04.21				
23	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	10	50	5	5	117062/2	2023.04.21				
24	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	7	60	4	3	117062/2	2023.04.21	kéregsérülés	ifjító metszés		
25	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	7,5	50	4	2	117062/2	2023.04.21	száraz		x	állapot
26	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	8,5	40	4	4	117062/2	2023.04.21	száraz ág	ifjító metszés		
27	Styphnolobium japonicum	Közönséges japánakác	4	50	1	4	117062/2	2023.04.21	borostyán, sírban nő		x	állapot
28	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	9	40	3	2	117062/2	2023.04.21	sérült törzs		x	állapot
29	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	8	50	2	2	117062/2	2023.04.21	száraz		x	állapot
30	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	8	45	5	5	117062/2	2023.04.21	borostyán	borostyán eltávolítása		
31	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	9	50	5	5	117062/2	2023.04.21	borostyán	borostyán eltávolítása		
32	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	10	40	5	5	117062/2	2023.04.21	borostyán	borostyán eltávolítása		
33	Styphnolobium japonicum	Közönséges japánakác	11	68	4	2	117062/2	2023.04.21	odvas, sírban nő, száraz ág		x	állapot
34	Styphnolobium japonicum	Közönséges japánakác	11	80	5	5	117062/2	2023.04.21	borostyán, sírban nő, száraz ág	ifjító metszés, borostyán eltávolítása		
35	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	10	70	5	5	117062/2	2023.04.21				
36	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	8	50	5	5	117062/2	2023.04.21				
37	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	6,5	40	5	5	117062/2	2023.04.21				
38	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	8	50	5	5	117062/2	2023.04.22				
39	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	10	65	5	5	117062/2	2023.04.22				
40	Celtis occidentalis	Nyugati ostorfa	6,5	50	5	5	117062/2	2023.04.22				
41	Styphnolobium japonicum	Közönséges japánakác	8	50	5	5	117062/2	2023.04.22	borostyán	borostyán eltávolítása		
42	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	6	45	5	5	117074	2023.07.03	borostyán	borostyán eltávolítása		
43	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	7	40	5	5	117074	2023.07.03	borostyán	borostyán eltávolítása		

44	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	3	25	4	5	117074	2023.07.03	borostyán	borostyán eltávolítása		
45	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	4	40	5	5	117074	2023.07.03	borostyán		x	koncepció
46	Populus nigra	Fekete nyár	6	40	4	5	117074	2023.07.03	borostyán	borostyán eltávolítása		
47	Populus nigra	Fekete nyár	3	25	5	5	117074	2023.07.03				
48	Populus nigra	Fekete nyár	2,5	20	5	5	117074	2023.07.03			x	koncepció
49	Populus nigra	Fekete nyár	10	80	5	5	117074	2023.07.03	borostyán	borostyán eltávolítása		
50	Populus nigra	Fekete nyár	7,5	50	5	5	117074	2023.07.03	borostyán	borostyán eltávolítása		
51	Thuja orientalis	Keleti tuja	2,5	10	5	5	117074	2023.07.03			x	koncepció
52	Populus nigra	Fekete nyár	4	40	5	5	117074	2023.07.03				
53	Populus nigra	Fekete nyár	4,5	20	5	5	117074	2023.07.03				
54	Populus nigra	Fekete nyár	3,5	20	5	5	117074	2023.07.03				
55	Populus nigra	Fekete nyár	5,5	54	4	5	117074	2023.07.03				
56	Populus nigra	Fekete nyár	4	45	5	5	117074	2023.07.03				
57	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	5,5	30	5	4	117076	2023.09.01	kéregsérülés			
58	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	4	35	4	4	117076	2023.09.01	borostyán		x	koncepció
59	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	3	30	5	5	117076	2023.09.01	borostyán	borostyán eltávolítása		
60	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	3,5	30	5	5	117076	2023.09.01	borostyán		x	koncepció
61	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	3,5	30	5	5	117076	2023.09.01	borostyán	borostyán eltávolítása		
62	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	4,5	45	3	5	117076	2023.09.01				
63	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	5,5	60	3	5	117076	2023.09.01	elszáradt korona	ifjító metszés		
64	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	5	30	3	5	117076	2023.09.01	elszáradt korona	ifjító metszés		
65	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	3,5	30	5	4	117076	2023.09.01			x	koncepció
66	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	4	22	5	5	117076	2023.09.01				
67	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	4	22	5	5	117076	2023.09.01			x	koncepció
68	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	5	27	5	5	117076	2023.09.01				
69	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	3	27	2	5	117076	2023.09.01	elszáradt korona		x	állapot
70	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	4,5	35	5	5	117076	2023.09.01				
71	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	7	40	5	5	117076	2023.09.01				
72	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	8,5	45	5	5	117076	2023.09.01				
73	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	6,5	37	5	5	117076	2023.09.01				
74	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	10	60	5	5	117076	2023.09.01				
75	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	5,5	40	4	5	117076	2023.09.01				
76	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	9,5	40	5	5	117076	2023.09.01				
77	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	8,5	45	5	5	117076	2023.09.01				
78	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	7	35	5	5	117076	2023.09.01	sérült ág	ifjító metszés		
79	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	8,5	50	5	5	117076	2023.09.01	borostyán	borostyán eltávolítása		
80	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	4,5	30	5	5	117076	2023.09.01				
81	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	6	45	5	5	117076	2023.09.01				
82	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	9	58	5	5	117076	2023.09.01	borostyán	borostyán eltávolítása		
83	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	5,5	35	5	5	117076	2023.09.01				
84	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	8	50	5	5	117076	2023.09.01	borostyán	borostyán eltávolítása		
85	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	5	42	5	3	117076	2023.09.01	odvas	odvasodás kezelése plombálással		
86	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	6	50	5	5	117076	2023.09.01				
87	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	7	40	5	5	117076	2023.09.01				
88	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	8,5	60	5	5	117076	2023.09.01				
89	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	5,5	40	4	5	117076	2023.09.01	borostyán	borostyán eltávolítása		
90	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	6,5	45	5	5	117076	2023.09.01				
91	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	10	60	5	5	117076	2023.09.01				
92	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	9,5	50	5	5	117076	2023.09.01	borostyán	borostyán eltávolítása		
93	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	9	58	5	5	117076	2023.09.01	sarj hajtás	sarjhajtás eltávolítása		
94	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	7	35	5	5	117076	2023.09.01	borostyán	borostyán eltávolítása		

95	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	7	35	5	5	117076	2023.09.01	borostyán	borostyán eltávolítása		
96	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	8,5	50	5	4	117076	2023.09.01				
97	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	7	35	5	5	117076	2023.09.01				
98	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	8	40	5	5	117076	2023.09.01				
99	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	7	38	5	5	117076	2023.09.01				
100	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	6,5	40	4	5	117076	2023.09.01	sérült korona	ifjító metszés		
101	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	9	60	5	5	117076	2023.09.01	borostyán	borostyán eltávolítása		
102	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	6,5	45	4	5	117076	2023.09.01	borostyán	borostyán eltávolítása		
103	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	7	40	5	5	117076	2023.09.01	borostyán		x	koncepció
104	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	8,5	37	5	5	117076	2023.09.01				
105	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	7,5	35	5	3	117076	2023.09.01	sérült törzs	sebkezelés		
106	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	3	40	3	5	117076	2023.09.01			x	koncepció
107	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	7,5	40	5	5	117076	2023.09.01				
108	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	6	60	5	5	117076	2023.09.01			x	koncepció
109	Robinia pseudoacacia	Fehér akác	8	35	5	5	117076	2023.09.01				
110	Aesculus hippocastanum	Közönséges vadgesztenye	8	45	5	5	117076	2023.09.01				
111	Picea omorika	Szerb luc	8	35	5	5	117076	2023.09.01				
112	Taxus baccata	Közönséges tiszafa	8	35	5	5	117076	2023.09.01				